

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Hva med barna?

En kvalitativ intervjustudie om det norske barnevernets arbeid under
Coronaepidemien

Hanna Bergman Hole

Kandidatoppsats (SOPA 63)
VT 2020
Handledare: Helene Hansen

Abstract

Author: Hanna Christina Bergman Hole

Title: What about the children? [Translated title]

Supervisor: Helene Hansen

Assessor: Kristina Göransson

March 2020 the World Health Organization (WHO) declare the virus outbreak Covid19 as a pandemic. To prevent further outbreak, the Norwegian government has implemented the most drastic measures in Norway during peacetime. All schools have been forced to lock down, the number of unemployment has increased, and the population is encouraged to stay at home and keep social distance. In light of the crisis, the government expect an increased, undetected group of children experiencing domestic violence. Therefore, the aim of this study was to explore how social workers, in child protective services, worked in cases of domestic violence during the Covid19 epidemic. In a more specific sense, how Corona effected the social workers contact with clients, and their opportunities to secure and maintain the best interests of the child. For this study, semi-structured interviews with social workers in Norwegian child protective services was conducted by telephone. The result showed that Coronas prerequisites had an impact on the social workers contact with clients in the period, and that the contact was effected by increased telephone contact and less physical meetings. The main findings showed that the opportunities to secure and maintain the best interests of the child, were fewer and effected the children's right to be heard without parental influence. The fact that Coronas prerequisites resulted in fewer opportunities caused the social workers to reflect and create new solutions.

Keywords: Social Work, Corona, Pandemic, Epidemic, Child protective services, Domestic violence

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
1.1 Bakgrunn	5
1.1.1 Begrepsforklaring.....	8
1.2 Problemformulering	9
1.3 Formål	12
1.4 Problemstillinger	12
2. Kunnskapsunderlag	13
2.1 Innhentning av informasjon	13
2.2 Tidligere forskning	13
2.2.1 Barnevernets arbeid.....	13
2.2.2 Barnets beste	14
2.2.3 Barnevernet under Corona.....	15
2.2.4 En digital arena i utvikling.....	16
2.2.5 Digital kommunikasjon under Corona.....	17
3. Teori og begrep	19
3.1 Teoretisk rammeverk	19
3.1.1 Erving Goffmans dramaturgiske perspektiv.....	19
3.1.2 Michael Lipskys teori om græsrotsbyråkrater.....	20
4. Metode	22
4.1 Kvalitativ metode	22
4.1.1 Utvalg	22
4.1.2 Utforming av intervjuguide	23
4.1.3 Gjennomføring av intervjuer	23
4.1.4 Bearbeiding av materiale	24
4.2 Forskningsetikk	25
4.2.1 Validitet.....	25
4.2.2 Relabilitet.....	26
4.3 Forskningsetiske vurderinger	26
5. Resultat og analyse	29
5.1. Kontakt med klienter	29
5.1.1 Endret kontakt	29
5.1.2 Telefon,- og videokontakt.....	31
5.1.3 Kontaktetablering.....	34
5.1.4 Stengte lokaler	36
5.1.5 Helhetsbilde av kontakt med klienter.....	36
5.2 Muligheter til å sikre og ivareta barnets beste	37
5.2.1 Nedgang i antall bekymringsmeldinger	37
5.2.2 Skolestengingens konsekvenser	38
5.2.3 Et utsatt saksforløp	40
5.2.4 Telefonkontakt.....	41
5.2.5 Felles drøfting og deltagelse	43
5.2.6 Skoleplasseringer.....	45
5.2.7 Helhetsbilde av muligheter	45
6. Avsluttende diskusjon	47
6.1 Kontakt med klienter	47
6.2 Muligheter til å sikre og ivareta barnets beste	47
6.3 Veien videre	48
7. Kilder	49

Vedlegg 1	53
Intervjuguide.....	53
Vedlegg 2	55
Informasjonsblankett.....	55
Samtykkeerklæring	56

1. Innledning

12. mars 2020 erklærer World Health Organization (WHO) virusutbruddet COVID19 (Corona) som en pandemi. Verdens epidemien har allerede tatt flere hundre tusen menneskeliv, og sprer frykt verden over. Store deler av verdens befolkning opplever nå en annerledes hverdag preget av restriksjoner og sosial distanse. Hvert enkelt land forsøker å samle befolkningen og finne fungerende strategier for å minske spredning. I Norge er det innført restriktive retningslinjer, kollektive tiltak og lover. Dette står blant annet i kontrast med hvordan Sverige har valgt å håndtere epidemien. I Sverige er det valgt en noe mindre restriktiv strategi, preget av større individuelle evalueringer og mindre nedstengning av samfunnet. Dette har medført et større antall smittede samt flere dødsfall, samtidig som flere lever en mer normal hverdag sammenlignet med i Norge (Amundsen 2020). I Norge forventes alle statsborgere å ta sitt samfunnsansvar og følge de retningslinjene og reglene som er satt, for å vise solidaritet og minske spredning av viruset. Det oppleves som en presset situasjon for mange, preget av usikkerhet og frykt. Flere sitter i isolasjon og karantene, og størstedelen av befolkningen lever tilsynelatende karantnelignende liv preget av sosial distanse og mye innetid. Da jeg nå befinner meg i Norge, finner jeg det interessant å kunne utdype meg i Coronas påvirkning på det norske samfunnet, samt utførelsen av det sosiale arbeidet her. Jeg vil i denne oppgaven kun ta utgangspunkt i de norske forholdene under Corona, og ikke sammenligne Norge og Sveriges håndtering av den internasjonale samfunnskrisen.

1.1 Bakgrunn

”En annerledes hverdag” er et utsagn som brukes for å beskrive hverdagsendringen til det norske folk under Corona. Endringen preges blant annet av stengte skoler, økt antall permitteringer, utstrakt bruk av hjemmekontor og sosial distanse. 12. mars 2020 ble det iverksatt tiltak fra regjeringen for å minske spredningen av Corona viruset, som defineres som de sterkeste og mest inngripende tiltakene i Norge i fredstid (Røed-Johansen & Torgersen 2020). I perioden 12. mars 2020 – april/mai 2020 har alle landets barneskoler, ungdomsskoler, universitet og andre utdanningsinstitusjoner holdt stengt. I denne perioden har skolen kun vært åpen for barn til foreldre med samfunnskritiske jobber, samt for familier med særskilte behov. Hvilke jobber som defineres som samfunnskritiske, er sammenstilt i listen over virksomheter med kritisk samfunnsfunksjon og nøkkelpersonell som kan få tilbud om plass i barnehage og barneskole gitt ut av Regjeringen (2020b). Eksempler på disse er leger, sykepleiere og barnevernpersonell. I familier med barn under 12 år, der minst en av

foreldrene innehar en definert samfunnskritisk jobb, har kommunen vært pålagt å gi barnet en tilrettelagt barnehage eller skoleplass på tross av nasjonal stenging. Det er også estimert at barn og unge med særskilte omsorgsbehov, sårbare barn samt barn med vedtak etter barnevernloven, skal ha et tilbud i skoler opp til ungdomsskolen. Dette krever samtidig en søkeprosess for de aktuelle familiene med vedtak fra skole og kommune. I perioden har også organisert idretts- og kulturarrangementer vært forbudt. Det er satt krav på minst to meter avstand fra hverandre, unngåelse av nærkontakt og et maks antall på 5 personer i samme gruppe, dersom disse ikke inngår i samme husstand. Landets barnehager gjenåpnet 20. april 2020 samt første til fjerde klassetrinn på barneskoler den 27. april 2020. Innen den 15 mai 2020 ble alle klassetrinn i grunn- og videregående skole åpnet. Fra 7. mai 2020 ble det åpnet for arrangementer med inntil 50 personer, forutsatt at personene holder forsvarlig avstand og at arrangementene gjennomføres av ansvarlige arrangører (Helsedirektoratet 2020b). Hygienetiltak, som krav på god håndhygiene samt hoste og nyse i papir eller albuekroken som ble iverksatt den 12. mars 2020 gjelder så lenge viruset er aktivt.

I forbindelse med skolestenging og økt innetid er det i flere norske mediekanaler formidlet stor uro for en økende og uoppdaget gruppe barn som vil oppleve økt usikkerhet og eventuelt vold i hjemmet. Uroen er basert på statistikk fra en rekke land både i og utenfor Europa, som beskriver en markant økning av vold i nære relasjoner under Corona perioden. Blant annet har Spania rapportert en økning på 270 prosent i antall henvendelser på en statlig nettside for vold i nære relasjoner (Elster 2020). I Storbritannia har den nasjonale kriselinjen for vold i nære relasjoner opplevd en økning på 25 prosent i antall henvendelser. Politistasjonen i Jianli, en Coronarammet by i kinesiske Hubei-provinsen, har rapportert tre ganger så mange anmeldelser om vold i hjemmet i februar i år sammenlignet med året før (ibid.). I en artikkel i Aftenposten er det estimert at krisetelefoner rundt om i Norge opplever en markant økning i antall henvendelser i perioden 12. mars til 6. mai (Røren, Lunde & Bredenebekk 2020). Alarmtelefonen, en norsk krisetelefon i regi av barnevernstjenesten, har i denne perioden mottatt omkring fire ganger så mange henvendelser om vold i hjemmet sammenlignet med samme periode i fjor. Henvendelsene kommer fremst fra barna selv, som ønsker råd i krevende hjemmesituasjoner preget av vold, kontroll og overgrep. Mesteparten av henvendelsene kommer fra barn mellom tolv og femten år, men de yngste er helt ned i seks års alderen. Av de 2944 barna som tok kontakt, ble kun 18 sendt videre som bekymringsmeldinger til barnevernet. Dette på grunnlag av at barna ikke har plikt til å oppgi hvem de er for å kunne søke hjelp hos krisetelefonen (ibid.).

Årsakene til økningen i antall henvendelser og forventningen om et økt antall barn som

vil oppleve vold i perioden er flere. Økt arbeidsledighet og økonomisk nedgang er blant faktorene som kan bidra. I mars hadde antall arbeidsledige i Norge økt med 128 prosent (Ruud & Hager-Thoresen 2020). Antall permitteringer har økt også drastisk hvilket medfører at store deler av befolkningen befinner seg i hjemmet uten sosiale kontakter eller mulighet til arbeid. Utstrakt bruk av hjemmekontor på mange arbeidsplasser bidrar også til mer innetid og økt sosial distansering for mange familier. Flere enn tidligere sliter økonomisk, samtidig som den norske kronen er kraftig svekket og aksjemarkedet opplever en betydelig nedgang. I rapporten *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien* utgitt av Regjeringen (2020a) er det estimert at allerede krevende bosituasjoner preges ytterligere av vedvarende trangboddhet og lavinntekt. En studie av Modrek et.al (2013) viser også en indikasjon på at økonomisk nedgang har en innvirkning på befolkningens mentale helse. Studien viser at økt arbeidsledighet medfører en økt risiko for alkohol-og rusmisbruk, angstlidelser, depresjon og selvmord. Ifølge rapporten *Psykososiale konsekvenser av Koronapandemien for barn, unge og voksne* fra nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (2020) vil nasjonal økonomisk nedgang, økt arbeidsledighet og økt sosial distanse være variabler som kan forårsake økt risiko for overgrep og omsorgssvikt. Variabelen økt sosial distanse kan kobles til en studie i *The International Journal On The Biology Of Stress* (Matsumoto et.al. 2005) som studerer hvordan mennesker trolig vil reagere på isolasjon, gjennom å studere mus i isolasjon over en fire ukers periode. Studien påviste tydelig økt aggressivitet og symptomer på depresjon og angstlidelser etter fire ukers isolasjonstid. Forskningsstudien kan indikere en biologisk reaksjon hos dyr og mennesker av å befinne seg i isolasjon i en lengre periode. Studien anvendes også i rapporten fra norsk kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (2020). Det er samtidig estimert i en kunnskapsoversikt fra 2013 (Sprang & Silman) at barn som hadde befunnet seg i karantene som følge av helserelevante katastrofer, hadde fire ganger så høyt nivå av post-traumatiske stressreaksjoner sammenlignet med barn som ikke hadde vært i karantene.

Forskningen indikerer dermed en kobling mellom økt sosial distanse, økonomisk nedgang og risikoen for økt frekvens av både psykisk og fysisk vold.

I rapporten *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien* (Regjeringen 2020a) ble det estimert at sårbare barn og unge er særlig utsatte når barnehage og skole er stengt, da disse vanligvis er et fristed fra vold, kontroll og omsorgssvikt. I estimeringen av sårbarheten er det antatt at barn og unge blir påvirket av konsekvensene krisen har for foreldrene, som arbeidsledighet og økonomiske utfordringer. I rapporten er det antatt at barn som anses være særlig sårbare under krisen utgjør minst 20 prosent av landets

barn og unge. Det ble også påvist at de stengte skolene har medført mindre kartlegging, oppfølging og kontaktetablering av barn i utfordrende familiesituasjoner. Disse aspektene ses som en konsekvens av stengte skoler, et begrenset helsetilbud og færre tilgjengelige fritidsaktiviteter (Regjeringen 2020a).

I denne oppgaven vil jeg ta utgangspunkt i statistikken nevnt ovenfor, samt rapporten fra regjeringen som indikerer en økning i antall barn som vil oppleve vold i hjemmet under Corona. Da barnevernet innehar et vesentlig samfunnsansvar med barn som opplever vold i hjemmet anses det å være særlig interessant å undersøke hvordan de ansatte i barneverntjenesten arbeider under denne perioden. Temaet for denne oppgaven vil derfor omhandle barnevernets arbeid ved mistanke om vold i hjemmet under Coronaepidemien.

1.1.1 Begrepsforklaring

COVID 19

Covid19 er en forkortelse for den virale luftveisinfeksjonen Corona eller Korona, som ble oppdaget i Kina desember 2019. I mars 2020 erklærte WHO virusutbruddet som en pandemi. Virusets smitter gjennom dråpe og kontaktsmitte og resulterer i influensalignende symptomer som hoste, feber, åndenød, muskelsmerter og trøtthet (Folkehelseinstituttet 2020). Corona kan for visse resultere i akutt lungesvikt, sepsis, septisk sjokk og død. Det finnes ingen behandling eller vaksine mot viruset per dags dato. For å minske spredning har land verden over satt inn flere tiltak. Jeg vil i denne oppgaven primært benytte betegnelsen Corona i henvisning til viruset.

Karantene

Regjeringen oppfordrer til at mennesker i karantene holder seg hjemme og unngår offentlige steder. Mennesker som sitter i karantene skal ikke omgås andre mennesker som ikke befinner seg i husstanden. Personer i karantene får gå ut, men med særlige restriksjoner om 2 meters avstand til medmennesker (Helsedirektoratet 2020a).

Isolasjon

Mennesker som har fått påvist Covid19 skal isoleres. Dette innebærer at personene er nødt til å holde seg hjemme og ikke gå ut. Det oppfordres til 2 meters avstand mellom personene i husstanden og resterende i husstanden blir satt i karantene. Isolasjonsperioden varer frem til at

lege har erklært vedkommende som smittefri, ofte 7 dager etter personen opplever seg symptomfri (Helsedirektoratet 2020a).

Sosial distanse

Sosial distanse er et tiltak som er innført av regjeringen, som innebærer å begrense smittespredning gjennom å omgå så få mennesker som mulig. Fysisk kontakt skal begrenses, og gjelder for personer som en omgås med så vel som mennesker en møter ute i samfunnet. (Tjora 2020).

Vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner innbefatter barn som blir utsatt for bevisst skade som er forårsaket av noen i barnets nærmeste familiekrans (Cederborg 2014). Begrepet vold omfatter enhver handling mot en annen person som forårsaker skade, smerte eller krenker psykisk og/eller fysisk. Fysisk og psykisk vold, sosial kontroll, latent vold, omsorgssvikt, økonomiske og materielle overgrep, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse vil inngå i begrepet (Nkvtv: nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress). Betegnelsen omfatter barn som er ofre for vold, samt barn som er vitne til vold i hjemmet (Dahle 2008). Jeg vil fremst anvende uttrykket ”vold i hjemmet” i denne oppgaven, når jeg refererer til hjem der det forekommer vold i nære relasjoner.

1.2 Problemformulering

I relasjon til min kommende arbeidsrolle som sosialarbeider, er jeg interessert i å undersøke hvordan barnevernsansatte arbeider i perioder når samfunnet er i krise.

Samfunnet utvikles kontinuerlig. Det sosiale arbeidet vil utvikles og formes i takt med samfunnet, og vil utfordres i møte med nye forutsetninger. Historisk sett har sosialarbeidere verden over, vært nødt til å innrette seg etter kriser, naturkatastrofer og andre utfordringer hendelser. Dilemmaer og utfordringer koblet til nye forutsetninger og en endret handlingsfrihet har gjennom tidene fremmet alternative løsninger og refleksjon kring arbeidsutførelsens muligheter og begrensninger. Eksempelvis medførte HIV epidemien i USA nye dilemmaer og spørsmål koblet til hvilken kunnskap og kompetanse sosialarbeiderne skulle inneha i møtet med klienter (Linsk 2011). Naturkatastrofen ”Hurricane Katarina” i USA medførte refleksjon kring arbeidsmåte i kriser, og problematiserte sosialarbeiderens rolle i møte med samfunnets ekstreme klasseforskjeller (Moyo & Moldovan 2008). I hvilken grad skulle sosialarbeiderne ta et ideologisk ansvar og fremme sosial rettferdighet? Den

ideologiske konflikten ble særlig problematisert av spenningen mellom det individuelle saksarbeidet og den kommunale rollen (ibid.). Et annet fenomen som har skapt endrede omstendigheter og økt refleksjon kring arbeidsmåte er spredningen av Sars-viruset som skapte global epidemi i 2002. Epidemien startet i Sør-Kina og spredte seg videre til Hongkong, Singapore, Taiwan og Canada. I en studie omhandlende sosionomstudenter sitt perspektiv og syn på sitt kommende arbeidsliv under den eksisterende Sars krisen i Hongkong, ble det vekket diskusjoner kring profesjonelt ansvar kontra personlig trygghet (Leung, Lam & Wong 2007). I perioden 2002-2003 var det innført restriktive tiltak i Hongkong, som sosial distanse og oppfordring til å holde seg hjemme. Et kollektivt risikoaspekt var fremtredende i studien, der ethvert møte med en potensiell klient ville inneha personlig risiko, og et dilemma om samfunnsansvar og familielojalitet. Det sistnevnte omhandlet studenter som hadde familiemedlemmer i uttalt risikogruppe. Studien ga profesjonell kunnskap ny mening, der personlige erfaringer og oppfatninger ble viktigere enn den teoretiske kunnskapen, særlig på grunn av begrenset tilgang til policys og retningslinjer. Samfunnskriser som epidemier og naturkatastrofer skaper endrede forutsetninger for det sosiale arbeidets utførelse. Med utgangspunkt i dilemmaene som beskrevet ovenfor, er det å anta at Coronakrisen vil påvirke utførelsen av det sosiale arbeidet. Denne oppgaven vil være avgrenset til barnevernets arbeid.

Norge har et etablert velferdssystem, der kommunale instanser har som hensikt å kunne forebygge og løse ulike samfunnsoppgaver. Barnevernsetaten arbeider med å sikre barn og unge gode oppvekstvilkår, og ivareta barns behov. Barnevernets arbeid defineres som en blanding av hjelp og kontroll (Barne, ungdoms- og familiedirektoratet: Bufdir 2015). Hjelpespektet omhandler hjelp og støtte til foreldre som ikke kan ivareta omsorgsansvaret for barnet, eksempelvis gjennom hjelpetiltak som råd, veiledning eller avlastning. Kontrollaspektet i arbeidet vil omhandle virksomhetens autoritet til å omplassere barnet utenfor hjemmet over en kortere eller lengre periode, uavhengig av foreldrenes samtykke. Bekymringer om vold i hjemmet blir mottatt av barnevernet i form av bekymringsmeldinger fra instanser eller mennesker med kontakt med barnet. Bekymringen vil deretter evalueres, gjennom en undersøkelse av familiesituasjonen. Formålet med barneverntjenestens undersøkelser er å forstå den unges behov og komme frem til hvilke faktorer i familiesituasjonen og i miljøet som kan bidra til en positiv forandring (Winerdal 2014). Barnevernet har plikt til å agere dersom de får kjennskap til at et barn blir mishandlet eller er utsatt for andre alvorlige overgrep i hjemmet. Det samme gjelder ved særlig sannsynlighet for at barnets helse eller utvikling kan bli betydelig skadet dersom foreldrene ikke evner å ta

ansvar for barnet. Alt av tiltak i barnevernet skal vurderes opp mot belastningen det vil medføre for barnet og familien (ibid.).

Det norske samfunnet befinner seg nå i unntakstilstand. Skoler er stengt, sosial distanse oppfordres og store deler av befolkningen befinner seg i karantene eller isolasjon. I tillegg opplever aksjemarkedet og den norske kronen en drastisk nedgang. Barnevernet, og den norske befolkningen i allmennhet har aldri tidligere vært med om en epidemi som har preget samfunnet i slik utstrekning. Da fenomenet er nytt, og det norske samfunnet ikke er i besittelse av erfaringer fra en lignende krise, innehar Corona et stort utsikkerhetsaspekt hos befolkningen samt hos myndigheter og organisasjoner. Med mistanker om en økende gruppe barn som vil oppleve vold i hjemmet i perioden er barneverntjenesten en instans med høye forventninger og stort press. Samtidig, er de ansatte i barnevernet nødt til å følge de smittevernreglene og tiltakene som regjeringen har satt i verk. Da Corona medfører endrede omstendigheter, både for omverden og for sosialarbeidere, anses det å være interessant å finne svar på hvilke konsekvenser de endrede omstendighetene får for utformingen og utøvelsen av arbeidet til barnevernet. Corona har medført særlige forutsetninger for barnevernet i form av stengte skoler, sosial distanse og hygienetiltak. Med mistanker om en økende og uoppdaget gruppe barn som vil oppleve vold i hjemmet i perioden, vil oppgaven være begrenset til barnevernets arbeid med barn der det foreligger mistanker om vold i hjemmet. I dette ser jeg det som relevant å redegjøre for hvordan de endrede forutsetningene preger sosialarbeidernes mulighet til å kunne sikre og ivareta barnets beste. For å kunne identifisere mulighetene, sett i lys av de forutsetningene som sosialarbeidere i barnevernet arbeider under, vil jeg anvende teorien om street-level bureaucrats av Michael Lipsky. Teorien anses bidra med forståelse av sosialarbeiderens handlinger, og hvilken handlingsfrihet sosialarbeideren innehar i Corona perioden.

Da den eksisterende krisen har medført nedstengning av samfunnet med store restriksjoner i forhold til sosial distanse og kontakt, anses det også være særlig interessant å identifisere hvilke konsekvenser tiltakene får for kontakten med familier der det er mistanke om vold i hjemmet. Da befolkningen innehar en begrenset mulighet for fysiske møter, ønsker jeg å undersøke hvordan interaksjonen med klienter i barnevernet påvirkes av tiltakene og restriksjonene. For å analysere kontakten med klientene i ulike former, vil jeg anvende meg av en interaksjonsteori utviklet av Erving Goffman. Ved å anvende seg av teorien gis det mulighet til analyse og refleksjon kring endringen i kontaktforutsetninger, og de muligheter og begrensninger det medfører.

1.3 Formål

Formålet med oppgaven vil være å undersøke hvordan barnevernet arbeider med familier ved mistanke om vold i hjemmet under Coronaepidemien, for å identifisere arbeidsutførelsens muligheter og begrensinger.

1.4 Problemstillinger

- Hvordan preger de endrede forutsetningene sosialarbeiderens kontakt med klienter?
- Hvordan preger de endrede forutsetningene sosialarbeiderens muligheter til å sikre og ivareta barnets beste i perioden?

2. Kunnskapsunderlag

2.1 Innhenting av informasjon

Ved innhenting av informasjon har jeg anvendt meg av tre digitale søketjenester; Lubsearch, Google Scholar og Google. Da fenomenet er svært nytt, strømmer internett med nye rapporter og artikler daglig. Jeg har derfor også fulgt nøye med i norske aviser som VG og Aftenposten for oppdatert informasjon. Jeg har daglig søkt på ”barnevern” og ”Corona” på Google for å finne ny og relevant informasjon. Google er også anvendt i letingen etter oppdaterte retningslinjer og tiltak. Når jeg har søkt informasjon gjennom Scholar og Lubsearch har jeg avendt samme begrep, da disse tjenestene innehar lignende materiale. Begrep som ”social work”, ”domestic abuse”, ”child* abuse”, ”consequence*, epidemic”, ”pandemic” og ”disaster” er anvendt i innhenting av informasjon på tjenestene. Jeg har søkt på begrepene på norsk, svensk og engelsk for å kunne finne skandinavisk så vel som internasjonal forskning.

2.2 Tidligere forskning

2.2.1 Barnevernets arbeid

For å kunne forstå barnevernsansattes arbeid og deres forutsetninger under Corona, anses det å være vesentlig å redegjøre for barnevernets ordinære arbeid ved mistanke om vold i hjemmet. Barnevernet er en statlig virksomhet som er kommunalt styrt. Dette innebærer individuelle forskjeller mellom barnevern rundt om i landet, samtidig som retningslinjer og prosedyrer vil være de samme. Det anses derfor av relevans å belyse hvilke prosedyrer og retningslinjer barnevernet innehar i relasjon til barn som opplever vold i hjemmet. Dette gjøres for å kunne identifisere brister og muligheter i kontakten med klienter samt oppfølgingen av barnets beste under Corona sammenlignet med tidligere.

En barnevernssak som omhandler mistanke om vold i hjemmet inneholder flere deler. Saken åpnes med en melding til barnevernstjenesten i hjemkommunen til barnet. Deretter skal barnevernet avgjøre om meldingen krever videre undersøkelse, eller dersom grunnlaget for bekymringen er lavt, henlegge meldingen (Bufdir 2020b). Ifølge barnevernloven (1992, § 2-4) skal beslutningen fattes snarest mulig og senest en uke fra meldingen ble innsendt. Dersom det er grunn til å tro at det forekommer vold i hjemmet vil barnevernet ha behov for å kartlegge situasjonen i en undersøkelse. Denne skal gjennomføres skånsomt og gi rom til barnets medvirkning samt gjennomføres innen en tre måneder ifølge barnevernloven (1992, § 1-6). I saker som omhandler vold i hjemmet vil barneverntjenesten fatte ulike vedtak

avhengig av alvorlighetsgraden i situasjonen. I saker der alvorlighetsgraden eller mistanken er høy vil barnevernet vurdere om saken skal politianmeldes. Beslutningen om å varsle til politiet skal være basert på en barnevernfaglig vurdering, hvilket skal bygge på barnets beste, barnets mening samt generelle rettssikkerhetsprinsipper.

I saker som blir politianmeldt skal barneverntjenesten og politiet utføre arbeidet på en så skånsom måte som mulig ifølge Politiloven (1995, § 6 andre ledd) samt barneverntjenestens saksbehandlingsrundskriv (Bufdir 2017). I situasjoner der barnet skal forhøres skal en ansatt fra statens barnehus være nærværende. Det kan også gjennomføres frivillige hjelpetiltak i hjemmet, eksempelvis at voldsutøver får gjennomføre program i ”alternativ til vold”. Det kan gjøres tiltak om frivillige plasseringer, for å avhjelpe i en akutt situasjon (Bufdir 2020b). Dersom barneverntjenesten vedtar at familien vil ha behov av hjelpetiltak, vil det konstrueres en tiltaksplan med barnets beste i fokus. Barneverntjenesten skal i denne prosessen følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene, og evaluere tiltakene kontinuerlig. Et godt samarbeid med barn og foreldre er helt avhengig av god kommunikasjon og dialog, og kan bidra til økt tillit til barnevernet som instans (ibid.).

2.2.2 Barnets beste

Barnets beste er et begrep som anvendes for å beskrive hva som er best for barnet, ut fra barnets behov og ivaretagelsen av dennes interesser. Begrepet skal ligge som grunnlag i enhver saksbehandling i barnevernet, og er forankret i lovverk, internasjonale konvensjoner og grunnleggende samfunnsverdier. FNs barnekonvensjon ble ratifisert i 1991 og inkorporert i norsk lovverk i 2003, hvilket har økt bevisstheten rundt prinsippet om barnets beste. Grunntanken med dette prinsippet kan en definere som barnas rett til å få sine behov tilgodesett, retten til å beskyttes mot vold, overgrep og diskriminering samt retten til å uttrykke sine meninger og få disse respektert (Lindholm 2014). I dag skal alle beslutninger og vurderinger i barnevernet gjøres med utgangspunkt i hva som anses være best for barnet og i henhold til barnekonvensjonens prinsipper (Brottveit 2013; Winerdal 2014).

Artikkel 12 i barnekonvensjonen anses være av særlig viktighet for oppgaven;

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett. (Barnekonvensjon 1989).

I innhenting av informasjon om barnets omsorgssituasjon vil en forutsetning for barnets beste være å anerkjenne barnet som kunnskapskilde. For å kunne danne seg et vurderingsgrunnlag anses det være avgjørende at barnet blir sett og hørt (Brottveit 2013). Sosialarbeidere innen barnevernet har også muligheten til å snakke med barna uten foreldrenes samtykke og uten deres nærvær. Dialog med barnet er en forutsetning for kunne vurdere alle nivåer av barnets beste. Barneperspektivet anses derfor være en stor del av å sikre og ivareta av barnets beste, hvilket er et begrep som anvendes for å beskrive barnet som informant og kunnskapskilde (ibid.). I undersøkelsesprosessen mener Cederborg og Hultman (2014) at barnet burde tilbys muligheten til å kommentere andres synspunkter, bli invitert til aktuelle møter samt inneha valgmuligheter i spørsmål av direkte relevans til undersøkelsen. At sosialarbeidere anvender seg av barneperspektivet og baserer utredninger på barnets subjektive opplevelser og erfaringer, anses være en forutsetning for å sikre barnets beste.

2.2.3 Barnevernet under Corona

På tross av at krisetelefonen oppgir en økning i antall henvendelser, opplever barnevernet en nedgang i antall bekymringsmeldinger under samme periode (Hjellen & Tennøy 2020). Endringene i barnevernet under Corona er sammenstilt i rapporten *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien* (Regjeringen 2020a). De kommunale barnevernstjenestene oppgir en endring i opprettholdelsen av tjenestetilbudet grunnet smitteverntiltak. Fysiske møter reduseres, og blir i stor grad substituert av digital kommunikasjon. Det anses at kontakten med de unge og familiene er tilpasset situasjonen og ellers ikke endret. Samtidig innehar flere barneverntjenester en frykt for at flere kritiske saker ikke vil oppmerksommes, og at det vil være vanskelig å gjennomføre undersøkelser, oppfølging og kartlegging av familiesituasjonene. Helsedirektoratet har uttrykt bekymring for at oppfølging av særlig små barn vil bli svekket da disse sakene i stor grad krever observasjon for evaluering av situasjonen. Grunnet situasjonen, vil barneverntjenester rundt om i landet gjøre risikovurderinger for hvilke situasjoner som er alvorlige og vil ha behov av fysiske møter, og hvilke saker som ikke haster og kan gjennomføres senere eller via telefon. I tilfeller

med fysisk kontakt foregår møtene i stor grad utendørs. I barnevernssaker der saken er politianmeldt, er det estimert at politiet erfarer det ekstra vanskelig å gjennomføre tilrettelagte avhør av barn. Ulike barnevern i Norge beskriver et nytt dilemma under krisen, hvilket er at foreldre ikke møter opp til avtalt oppfølging eller avbestiller timer, på grunn av frykt for smitte (ibid.).

Rapporten presenterer et overordnet bilde over hvordan de endrede forutsetningene preger sosialarbeiderne i arbeidet. Denne studien har et mer spesifikt undersøkelsesområde da den undersøker saker der det foreligger mistanke om vold i hjemmet. Studien kan derfor bidra med ytterligere forståelse for hvordan sosialarbeiderne opplever deres muligheter til å kunne ivareta barnets beste i perioden. Sosialarbeidernes personlige refleksjoner kring hvordan forutsetningene skaper muligheter og begrensninger i arbeidsutførelsen vil også være et aspekt som denne studien kan bidra med i relasjon til endringene i barnevernet under Corona.

2.2.4 En digital arena i utvikling

Vi lever i et samfunn der den digitale arenaen stadig vokser. I digitaliseringsstrategien fra Kommunal og moderniseringsdirektoratet (2019) blir digitalisering av offentlig sektor fremhevet som en utvikling som vil fremme effektiv ressursbruk og tilrettelegging av produktivitetsøkning. Strategien har utviklet felles mål for digitaliseringsarbeidet fra 2019 frem til 2025 og skal fremme den digitale utviklingen i hele den offentlige sektoren. For å se hvordan barnevernet ligger an i utviklingen av digitale løsninger vil jeg henviser til et svensk forskningsprosjekt. Da Norge og Sverige er svært like land, der teknologi og digitalisering utvikles i samme takt og vekker lignende problemstillinger anses denne rapporten være av relevans til det norske så vel som det svenske barnevernsarbeidet. Det tas samtidig i betraktning at det kan være visse nasjonale ulikheter.

I et forskningsprosjekt som er utviklet i samråd med Lunds universitet og Helsingborg by blir digitale muligheter i det sosiale arbeidet studert samt hvordan det digitale sosiale arbeidet ser ut i dag (Svensson & Larsson 2018). Studien er gjennomført basert på digital arbeidsmåte innen enheten Barn, unga och familj, hvilket motsvarer den norske barneverntjenesten. Sosialtjenesten åpner suksessivt for digitale løsninger, som skal være hensiktsmessig for klientene, samt gi rom for effektivisering av arbeidet til sosialarbeiderne. Studien konstaterte at de fleste enhetene på sosialkontoret var vel utrustet med nye digitale verktøy, men at en ineffektiv teknikkutvikling satte en sperre for ny metodeutvikling, da sosialtjenestene blant annet hadde låst seg til en spesifikk leverandør. Et annet aspekt var at det fantes mange digitale virkemidler tilgjengelige, men at de ble anvendt på en noe

tradisjonell måte, hvilket ikke fremmet nye metoder i arbeidet, som eksempelvis videokontakt. Det ble derfor konstatert at digitaliseringens muligheter på arbeidsplassen kunne integreres bedre i sosialarbeiderens arbeid. Forfatterne konstaterer også at virksomhetene har behov av større innsikt i de organisatoriske og sosiale mulighetene og begrensningene ved den digitale kommunikasjonen. At visse roller og praktiker ville minimeres og andre muligheter åpnes ville være en forutsetning i kontaktendringen (ibid.).

I en artikkel av Norsk digitaliseringsdirektorat (2018) blir det norske barnevernets utvikling av digitale løsninger fremhevet i innføringen av deres nye prosjekt; digi barnevern, i regi av Bufdir. Målet med prosjektet vil være å gi et faglig digitalt løft for barnevernssektoren, og er innført da det ikke anses å eksistere noen god støtte for digital samhandling med aktører i og utenfor barnevernet og vil utarbeides i årene 2018-2022. Eksempelvis fremvises en mulighet for digital levering av bekymringsmeldinger, hvilket frem til prosjektets oppstart har krevd postleveranse. De nye digitale løsningene er estimert å sikre raskere og bedre hjelp til de barna som trenger det (Bufdir 2020).

2.2.5 Digital kommunikasjon under Corona

Med henvisning til utdraget ovenfor, kan en konstatere at digitale løsninger i barneverntjenester rundt om i Norge og Sverige er under utvikling. I tider der samfunnet befinner seg i en situasjon som krever hyppige, alternative løsninger for å arbeide på tross av retningslinjer og tiltak, vil det være interessant å se hvordan de digitale løsningene anvendes for å skape kontakt med klientene i perioden. Med stor sosial distanse, er det et faktum at store deler av sosialarbeidernes kontakt med klienter blir gjennomført gjennom elektroniske tjenester (Skogstrøm, Øvergård & Aas 2020).

I en hurtigoversikt av Folkehelseinstituttet (FHI) (Berg & Nøkleby 2020) på oppdrag av Bufdir blir det presentert en oversikt over den elektroniske oppfølgingen av barn og unge i barnevernet under Corona. Oversikten er basert på en studie omhandlende fordelene og ulempene ved bruk av elektroniske tjenester sammenlignet med fysiske møter. Generelt sett fremhevet studien det faktum at digital kommunikasjon er effektivt, gir sosialarbeiderne høyere produktivitet samt gir muligheten til tettere kontakt med de unge klientene. Særlig videosamtaler ble fremhevet som en god kommunikasjonsplattform, der distansen for flere ble et verktøy for å oppnå tillit og ga mulighet for å bedre relasjonen. For flere ble det lettere å finne balansen mellom avstand og nærhet. For andre var det imidlertid krevende å finne balansen, og skapte isteden uro for høye forventninger og frykt for at de unge skulle få innsyn i sosialarbeidernes personlige anliggende. Andre negative aspekter ved den digitale

kommunikasjonen var usikkerhet knyttet til personvern og konfidensialitet, og at flere opplevde et økende krav på å være tilgjengelig. Flere sosialarbeidere hadde også vanskeligheter med å kunne vurdere den unge samt dennes familieforhold på grunnlag av mindre øyekontakt og kroppsspråk. Et vesentlig negativt aspekt var også forekomsten av tekniske problemer, samt avlysninger og uteblivelser hvilket genererte frustrasjon hos sosialarbeiderne. Flere opplevde også at bruken av sosiale nettverk følte som et etisk overtramp.

Oversikten fremhever et overordnet bilde over hvordan kontaktplattformen har endres under Corona, og hvordan denne preger relasjonen med klientene. I denne studien undersøkes også hvordan Coronas forutsetninger påvirker sosialarbeiderens kontakt med klienter. Denne studien kan være et supplement i form av sosialarbeidernes konkrete forklaringer, hendelser og refleksjoner kring den endrede kontaktplattformen. Det anses også være vesentlig å nevne at denne studien belyser kontakten med klienter generelt, ikke kun den elektroniske oppfølgingen. Det vil si at studien kan bidra med ytterligere informasjon om hvordan sosialarbeiderne møter klienter i perioden, både ved telefon og videokontakt så vel som ved fysiske møter.

3. Teori og begrep

3.1 Teoretisk rammeverk

Studiens problemstillinger vil utforskes med hjelp av teorier og begreper som kan bidra med ytterligere forståelse av problemområdet. Jeg vil ta for meg en interaksjonsteori utviklet av Erving Goffman, samt Michael Lipskys teori om street-level bureaucrats, som oversatt til svensk defineres som gräsrotsbyråkrati. Det anses at den førstnevnte kan bidra med å forstå kontakten med klienter og samspillet mellom aktørene i det interaktive møtet, og dermed kunne analysere oppgavens første problemstilling. Imidlertid agerer ikke sosialarbeideren kun som et individ, men inntar rollen som myndighetsperson som styres av forventninger og rammevilkår. Teorien om gräsrotsbyråkrati er valgt for å kunne forstå hvordan sosialarbeidernes arbeidsrolle preges av organisatoriske og overordnede samfunnsnormer og vil anvendes for å besvare oppgavens andre problemstilling. Ved å anvende seg av Lipskys teori vil en kunne analysere sosialarbeidernes handlinger og de valg som tas i relasjon til barnet og de aktuelle familiene. Det anses at teoriene bidrar med muligheten til å kunne analysere forutsetningenes konsekvenser og sosialarbeiderens arbeidsutførelse på flere nivåer, og dermed skape dybde i analysen.

3.1.1 Erving Goffmans dramaturgiske perspektiv

Kommunikasjon og samspill med medmennesker er grunnleggende innen alt sosialt arbeid og barnevern. Begrepet interaksjon omfatter samspill, kommunikasjon samt hvordan mennesker forholder seg til hverandre (Svensson, Johnsson & Laanemets 2008). Erving Goffman, en amerikansk sosiolog, har utviklet en rekke teorier som omhandler det sosiale livet samt identitetens funksjon i det interaktive møtet. Ifølge sosiologen vil alle mennesker som befinner seg i sosiale situasjoner, inneha ulike motiv for å kontrollere den andres inntrykk av møtet. Møtet vil formes av at vi gjør konstante endringer i selvet basert på hvilken sammenheng vi befinner oss i. Interaksjonsmøtet vil derfor preges av roller, der vi tilpasser roller som vi kan gå inn og ut av (Goffman 2014). Goffman presenterer det dramaturgiske perspektiv for å forstå interaksjon, som utgår fra lignelser fra en teaterscene. Det sosiale møtet og interaksjonen vil utgjøre teateret, der menneskene vil opptre som skuespillere i eget liv. Goffman (2014) deler opp interaksjonsverden i to, en *bakre* og en *fremre* region som skal representere scenen og kulissene bak. Ethvert menneske innehar både en fremre og en bakre region, som er avhengig av hvilken sammenheng denne befinner seg i. Den fremre regionen er den siden av selvet som kommer til uttrykk i andres nærhet og nærvær, og preges av

rådende oppfatninger og normer om hvordan en skal oppføre seg når andre er til stede. Den bakre regionen speiler hvordan vi oppfører oss i enrom, i hjemmet eller med mennesker vi har tillit til og kan være oss selv med. I den bakre delen, vil vi befinne oss ”bak kulissene”, der vi kan holde oss mer skjult og kle av oss rollen. Det er også i den bakre delen som vi rolig kan konstruere de kommende innslagene og illusjonene vi ønsker å formidle i den fremre delen. I møte med mennesker vi ikke har bekjentskap til tidligere, vil vi i større grad befinne oss i den fremre regionen, der vi er opptatte av hvordan andre oppfatter oss, lik som på en scene. Det Goffman mener med den fremre regionen er den rollen vi ønsker å spille for andre, og den bakre regionen den personen vi er når vi opptrer på bakgrunn av hva vi selv synes og føler, og ikke er påvirket av samfunnets normer og rådende oppfatninger.

Individet vil bevisst og ubevisst uttrykke seg i kommunikasjonen med andre. Individets uttrykksevne består av to ulike slag av tegnaktivitet, hvilket Goffman (2014) beskriver som det uttrykk en sender ut bevisst (*give expression*) og det en overfører ubevisst (*give off expression*). De uttrykkene som en sender ut bevisst vil være den verbale kommunikasjonen, og den ubevisste vil omfatte de gjennomgående aktiviteter som kan oppfattes typiske for individet, som utføres med formål som ligger utenfor den bevisste informasjonen som formidles mellom individene. Goffman (2014) interesserte seg særlig for interaksjon som oppstår ansikt-til-ansikt, da denne interaksjonen gir mulighet for umiddelbare tolkninger og avlesning av ikke-verbale signaler. Dette gjør at deltagerne av interaksjonsmøtet er nødt til å tilpasse seg hverandre og regulere sin responsgivning. Ethvert interaksjonsmøte innehar en viss risiko ifølge Goffman, da interaksjonspartene risikerer å avsløre sin uvitenhet eller oppleve å bli mislikt (Stier 2012).

Begrepene jeg vil anvende meg av i analysen i relasjon til Goffmans teori er *fremre og bakre region, samt bevisste og ubevisste uttrykk*.

3.1.2 Michael Lipskys teori om gräsrotsbyråkrater

For å kunne forstå hvordan sosialarbeideren oppfatter sine muligheter til å sikre og ivareta barnets beste i perioden anses det av relevans å anvende seg av Michael Lipsky sin teori om street-level bureaucrats.

Organisasjoners identitet skapes gjennom de handlingene som gjøres i organisasjonens navn. Gjennom de ansattes handlinger kan en se om organisasjonen er det den forventes å være. I menneskebehandling organisasjoner vil det ligge en høy grad av forventninger, særlig der sosialarbeiderne er nødt til å innta moralske og verdimeslige standpunkter (Svensson, Johnsson & Laanemets 2014). En teori som beskriver hvordan det er å være i klem

mellom byråkratiske organisasjonsstrukturer og individsentrert arbeid er teorien om *street-level bureaucrats*, konstruert av Michael Lipsky (2010). Teorien tar utgangspunkt i street level bureaucrats som oversatt til svensk er *gräsrotsbyråkrater*, og omhandler personer som er offentlig ansatte med diskresjon, som har direkte kontakt med personer i samfunnet. Teorien går ut på at ansatte i offentlige virksomheter vil kunne ha viss frihet til å forme sitt eget arbeid, men innenfor organisatoriske og normsatte rammer. Gräsrotsbyråkratenes oppgave vil være å knytte sammen organisasjonens oppdrag, samfunnets regler og verdier sammen med brukernes interesser og behov. Arbeidet vil derfor dreie seg om å tillemppe generelle regler på individuelle behov. Selve rammen vil utgjøre de ytre forutsetningene for den ansattes arbeid, så som regler, samfunnsnormer og organisasjonens direktiver, hvilket vil avgjøre i hvilken grad den ansatte kan agere fritt. Gräsrotsbyråkratenes *diskresjon* vil omhandle den handlingsfriheten den ansatte kan få i en gitt kontekst og de forutsetningene og forholdene som skaper denne friheten. Da det ikke eksisterer noen instruksjon for beslutningsgrunnlag eller arbeidsmåte, må gräsrotsbyråkraten med hjelp av egen evne og handlingsfrihet bedømme ut fra egen oppfatning om hva som er mest hensiktsmessig i den gitte situasjonen. Derfor beskriver Lipsky (2010) at byråkratirollen også innehar et menneskelig aspekt, da en er nødt til å gjøre valg som skal være gunstige for begge parter. Ifølge Lipsky (2010) vil diskresjonen skape legitimitet for statlige intervensjoner, og gi berørte personer et bilde av at det kun er den offentlig ansatte som kan gi den hjelpen som de har behov av.

Jeg vil ta for meg begrepene *gräsrotsbyråkrater* og *diskresjon* fra Lipskys teori i analysen.

4. Metode

4.1 Kvalitativ metode

Kvalitativ data er uttrykt i verbal form og gir en flerdimensjonal beskrivelse av det gitte fenomenet (Lind 2014). Det anses være hensiktsmessig å anvende seg av en kvalitativ metode, da hensikten med oppgaven er å fange de ansattes personlige oppfatninger og erfaringer angående deres arbeid og deres muligheter til å hjelpe barn som opplever vold i hjemmet under denne perioden. Dette var å foredra fremfor en kvantitativ metode som søker strukturelle og overgripende svar. For å fange fenomenet, er det anvendt en kvalitativ tilnæringsmåte i form av intervjuer. Ifølge Bryman (2011) er det hensiktsmessig å anvende seg av en semi-strukturert intervjumetode dersom studien har et tydelig fokus og har behov for en viss struktur, samtidig som en ønsker flyt og samspill med intervjupersonen. Det er valgt en semi- strukturert intervjumetode, for å kunne beholde strukturen, men med mulighet for å stille ytterligere spørsmål avhengig av intervjupersonens svar.

Oppgaven tar utgangspunkt i en hermeneutisk forståelse. Ordet hermeneutikk kommer fra det greske ordet *hermenein*, og har den tredelte betydningen å uttrykke, fortolke og forklare (Lægroid & Skorgen 2006). All menneskelig aktivitet som kan bli forstått, er språk, som forstås gjennom å legge visse koder og spesielle fortolkningsregler med formålet å avdekke verkets "egentlige" betydning (ibid.). Jeg vil ta utgangspunkt i den hermeneutiske forståelsen for å tolke og forstå materialet, og kunne identifisere og avdekke handlingsmønstre, tankemønstre og andre menneskelige aktiviteter. Dette gjøres for å skape en felles forståelse av materialet. Den hermeneutiske retningen er valgt for identifisere og løfte frem overordnede samt underliggende mønstre i materialet.

4.1.1 Utvalg

Undersøkelsen er basert på fem intervjuer med barnevernsansatte som har kontakt med familier og barn under Corona. For å samle inn materialet er det gjennomført et målstyrt utvalg, som kategoriseres av et spesifikt utvalg som er fastsatt i forkant av undersøkelsen (Bryman 2018). Ansatte i barnevernet med gjennomgående kontakt med familier og barn var kriteriene for utvalget i undersøkelsen. Alder, ansettelsestid og kjønn er faktorer som ikke er tatt i betraktning i valget av respondenter. Respondentene har bestått av tre kvinner og to menn i ulike stillinger innen barneverntjenesten i flere av landets kommuner, i ulike aldre. Barnevernstjenester og barnevernstjenestens ledere rundt om i landet ble kontaktet via mail, med informasjon om studiens formål og gjennomførelse av eventuelle intervjuer. Mailen

inneholdt også en tidsramme på tre uker for gjennomføringen av intervjuene. Etter tre uker ble det sendt ut en påminnelsemail med en tidsramme på ytterligere to uker.

4.1.2 Utforming av intervjuguide

I forkant av intervjuene ble det med utgangspunkt i studiens formål og problemformuleringer konstruert en intervjuguide med omkring 20 spørsmål. Intervjuguiden er vedlagt under rubrikken *vedlegg 1*. Spørsmålene ble inndelt i temaer for å skape en viss struktur. Det var visse innledningsspørsmål som gjaldt yrkes- og arbeidsrolle samt intervjupersonens overordnede oppfatning av situasjonen. I inndelingen av temaer ble det skilt mellom virksomhetens og den enkelte sosialarbeiderens påvirkning av Corona. Deretter hvordan dette preget kontakten med klienter i perioden. Avslutningen var forbeholdt intervjupersonens egne refleksjoner, der det var mulighet for å legge til relevant informasjon. For å fange sosialarbeidernes oppfatninger og egne meninger om deres muligheter til å hjelpe i perioden, var spørsmålene i hovedsak brede og åpne. Det anså av særlig viktighet at spørsmålene var skrevet på en forståelig måte, da den samme intervjuguiden ble sendt ut på mail for skriftlig besvarelse til den informanten som ønsket det.

4.1.3 Gjennomføring av intervjuer

Intervjuene ble fremst gjennomført via telefon. Det ble også gitt mulighet til å gjennomføre intervjuet skriftlig, hvilket en av respondentene valgte å gjøre. Det hadde vært ønskelig å gjennomføre intervjuene under et fysisk møte, eksempelvis på intervjupersonenes arbeidsplass. Da myndighetene under denne perioden oppfordrer til så lite fysiske møter som mulig samt redusert reising, anså telefonintervjuer være et godt substitutt.

Samtidig kan intervjuer som er gjennomført på telefon gi større mulighet for misforståelser (Bryman 2011). Det finnes samtidig positive aspekter ved denne gjennomføringsmåten, som at respondentene ikke blir påvirket av intervjuerens nærvær (ibid.). For å minske risikoen for misforståelser ble det lagt stor vekt på å repetere intervjupersonenes svar underveis, for å sikre at informasjonen var forstått og korrekt. Dette opplevdes også gi et bedre samspill med intervjupersonene. Alle intervjupersoner fikk en informasjon- og samtykkeerklæring på mail i forkant av intervjuet som er vedlagt under rubrikken *vedlegg 2*. Her ble informasjon om studiens formål forklart, samt intervjuenes omfang. Det ble i tillegg gitt informasjon om intervjuenes praktiske forutsetninger, som opptak og notater. Dette ble også fremhevet innledningsvis i intervjuene, der informasjon om opptak og notater fra intervjuet ble konkretisert. Notatene ble brukt som sikring i tilfelle lydopptaket skulle være av

bristende lyd kvalitet eller ikke fungere. Intervjuene varte mellom 30 og 50 minutter. I intervjuet som ble gjennomført skriftlig, ble intervjuguiden sendt ut og besvart via mail. Intervjuene som ble gjennomført på mail ga mulighet for oppfølgingsspørsmål, men i begrenset utstrekning. Samspill og tonefall ble utelukket, hvilket også skapte rom for misforståelser. Dersom det var tvil i svarene ble derimot intervjupersonene kontaktet for ytterligere forklaring.

4.1.4 Bearbeiding av materiale

Telefonintervjuene ble spilt inn med deltakernes samtykke, og transkribert i etterkant av intervjuet. For å sikre at informasjon ikke forsvinner, er det viktig at materialet transkriberes ordrett. Jeg transkriberte materialet ordrett på data, og har deretter fjernet ubevisste ord som informantene gjennomgående brukte, som ”mmm” og ”da”. Dette ble gjennomført for at materialet skulle bli lettlest og lettere å kode. For å beskytte intervjupersonenes identitet har jeg imidlertid tatt bort nevnte stedsnavn som avslører hvilken barneverntjeneste respondenten arbeider på samt pronomen på klienter og andre som kan avsløre hvem de er.

Analysen av intervjumaterialet er blitt gjort etter en tematisk modell (Bryman 2011). En generell strategi innen tematisk analyse, kalles for ”framework” og innebærer å skape temaer og subtemaer for å ordne og systematisere data (ibid.). I analysen av materialet valgte jeg med utgangspunkt i de aktuelle problemstillingene, overordnede temaer som kunne gi et nyansert bilde av situasjonen. Jeg anså at *kontakt, relasjon, og barnets beste* var temaer som kunne gi mye informasjon samtidig som de er nok spesifikke for å kunne kode materialet. Temaet *kontakt* ble inndelt i fysisk og digital kontakt, etterfulgt av muligheter og begrensninger koblet til disse. Temaet *relasjon* ble inndelt i emosjonell og praktisk hjelp. Temaene kontakt og relasjon, var temaer jeg anså kunne anvendes for å kunne besvare den første problemstillingen, og gi et bilde av hvordan kontakten med klienter preges av Coronas forutsetninger. Selv om de to temaene kan anvendes for å ettersøke lignende informasjon, ansås det være hensiktsmessig å dele de inn i to separate temaer, for å kunne få et tydelig bilde av situasjonen. I etterkant av analysen anses det at separasjonen av temaene ga en mulighet til å kunne se en sammenheng mellom hvordan kontakten på ulike plattformer påvirket sosialarbeiderens relasjon med klientene. Det sistnevnte *barnets beste* ble inndelt i barnas behov og barn generelt, for å fange sosialarbeidernes refleksjoner i evalueringen av barnas interesser og behov, samt deres oppfatning av deres muligheter og begrensninger i arbeidet med barna.

4.2 Forskningsetikk

Ifølge Bryman (2011) er validitet og reliabilitet viktige byggesteiner i forskningsetisk arbeid. Samtidig er dette komponenter som forutsetter en absolutt sannhet om den sosiale virkeligheten, hvilket på mange måter motstrider med hensikten til den kvalitative forskningen, der formålet er å finne mangtallige forklaringer og beskrivelser av samme virkelighet. Da denne studien er kvalitativ, og ettersøker sosialarbeideres individuelle beskrivelser og oppfatninger av deres sosiale virkelighet, anses det hensiktsmessig å betrakte studiens validitet og reliabilitet ut fra begrepene troverdighet og pålitelighet. Jeg vil samtidig anvende meg av kravene på validitet og reliabilitet. Tanker om troverdighet og pålitelighet har vært til stede i alle avgjørelser som er gjort.

4.2.1 Validitet

Begrepet validitet beskriver Bryman (2011) som å observere, identifisere og måle det en oppgir at en skal måle, hvilket vil bidra med å gi studien *troverdighet*. I relasjon til forskningen skiller Bryman på to ulike typer; intern og ekstern validitet. Den interne validiteten stiller krav på at forskningen er gjort ifølge de regler som finnes, og at en rapporterer resultater til de personer som er en del av den sosiale virkelighet som studeres. Dette gjøres for å sikre at bildet av den sosiale virkeligheten som studeres overensstemmer med intervjupersonenes oppfatning. Underveis i intervjuet har jeg gjennomgående konkretisert og sammenstilt respondentenes svar, for å være sikker på at min oppfatning og deres intervju svar, stemmer overens. De intervjupersonene som har ønsket å få oppgaven tilsendt, har fått den tilsendt på mail. Dette minsker risikoen for at resultatene ikke stemmer med respondentens oppfatning av deres svar og meninger.

Ekstern validitet innbefatter i hvilken grad studien kan overføres eller generaliseres til lignende sosiale miljøer og situasjoner (ibid.). Denne studien tar utgangspunkt i fem intervjuer med sosialarbeidere på barnevernstjenester i ulike kommuner i Norge, hvilket kan beskrives som et begrenset utvalg. Den geografiske differansen mellom intervjupersonene, anses likevel styrke overførbarheten. Resultatene viste først og fremst likheter, men også visse forskjeller i arbeidsmåte, noe avhengig av hvilken barnevernstjeneste den enkelte arbeidet på, i tillegg til individuelle ulikheter mellom sosialarbeiderne. Forskjellene i svar opplever jeg indikerer et variert utvalg av personer, hvilket gjør at jeg anser studien som noe overførbar til andre barnevernstjenester enn de som har blitt intervjuet. I tillegg følger sosialarbeidere i barnevernet i stor grad samme forholdsregler i møte med barna samt forholder seg til samme lovverk og retningslinjer fra regjeringen, hvilket kan indikere en kobling mellom studien og

andre barneverntjenester. Det tas imidlertid i betraktning at utvalget er begrenset, og at barneverntjenester arbeider ulikt, samt at det eksisterer individuelle forskjeller i arbeidsmåte og prioriteringer hos den enkelte sosialarbeider. Forskjellene i intervjuvarene kan også indikere ulikheter i arbeidsmåte i hver enkelt barneverntjeneste. Eksempelvis kan en barneverntjeneste i Oslo inneha visse ulikheter fra en barneverntjeneste i en bygd i nord. De geografiske forskjellene kan utgjøre ulikheter, særlig i situasjoner som Corona, der trykket er variert basert på hvor viruset er utbredt. At intervjuene er gjennomført over en lengre periode, under en tid med hyppige samfunnsendringer kan også medføre ulikheter i svar. I intervjuer som ble gjennomført etter gjenåpningen av skoler og barnehage, ble det derimot spurt ytterligere spørsmål om hvordan de agerte i perioden da samfunnet var stengt.

4.2.2 Relabilitet

Begrepet relabilitet vil beskrive i hvilken grad studien holder indre og ytre *pålitelighet*. Ekstern relabilitet måler i hvilken utstrekning en undersøkelse kan gjentas og oppnå samme resultat (Bryman 2011). Det vil være vanskelig for denne studien, samt andre kvalitative studier å fylle kravene på ekstern relabilitet da det søkes subjektive oppfatninger hos et begrenset antall mennesker. Samtidig vil det også være vesentlig å fremheve at studien er gjort i en tid preget av Corona, og at de aktuelle retningslinjene og tiltakene fra regjeringen kun er virkende i denne konkrete perioden. Det vil være tvilsomt om svarene vil være de samme når tiltakene og retningslinjene har opphørt. Med formålet å øke studiens pålitelighet er derimot gjort et forsøk på en nøye gjennomgang av metode og gjennomførende av studien, samt fokus på samsvarende refleksjoner og valg. Intern relabilitet beskriver i hvilken grad forskeren har agert i god tro hvilket innebærer å unngå å la personlige verdier og teoretiske innretninger prege arbeidet (ibid.). Jeg er svært bevisst over egne meninger og teoretiske utgangspunkt, og har forsøkt å skape et skille mellom disse og studiens innhold. Under studiens gang har jeg forsøkt å holde objektiviteten og forsøkt å holde meg til tekstens grunnsteiner. For å kunne øke frekvensen av objektivitet har en bekjent sosionom gått igjennom intervjuguiden samt analyseteknikkene.

4.3 Forskningsetiske vurderinger

De viktigste forskningsetiske prinsippene betegner Lind (2014) som frivillighet, integritet, konfidensialitet og anonymitet. Jeg har under studien tatt utgangspunkt i disse prinsippene og lagt vekt på å fylle kravene.

Bryman (2011) beskriver informasjonskravet som kravet til å informere intervjupersoner og andre berørte om undersøkelsens formål. Det anses at intervjupersonenes frivillighet er blitt hensyntatt i henhold til informasjonskravet. Ved første kontakt med mulige respondenter ble det informert om studiens innhold, omfang samt formål. Deretter ble det sendt ut en informasjonsblankett med relevant informasjon om studien og gjennomførelsen av intervjuene. Det anses derfor at kravet på informasjon er fulgt nøye. Et annet krav det er satt stor vekt på, er kravet på samtykke. I forbindelse med tilsendt informasjonsblankett ble det vedlagt en samtykkeerklæring med fokus på respondentenes rettigheter, som retten til å kunne avbryte, endre og slette informasjon samt velge å trekke seg når som helst. Informasjonsblankett og samtykkeerklæring er vedlagt under *vedlegg 2*. Under intervjuene på telefon ble det i forkant gjennomført en gjennomgang av spørsmålenes overordnede temaer, med konkretisering av personenes rettigheter og spørsmål om personens ønske til å delta. Alle personene som har deltatt i denne studien har fått grundig informasjon om studiens formål og opplegg, samt deres rettigheter. Vetenskapsrådet (2002) har konkretisert at en skal være særlig forsiktig dersom forskningen omhandler umyndige eller andre som selv ikke kan tilgodese den gitte informasjonen. Jeg har valgt å fokusere på barnevernets opplevelse av deres arbeidsmåte under Corona gjeldende barn som mistenkes for å være utsatt for vold i hjemmet, og har ikke tatt del av dokumentasjon eller intervjuet personer i nære relasjon til barna. Gjennom å undersøke barnevernansattes arbeid, muliggjør det å besvare de problemstillingene som skal utforskes, og på denne måten eventuelt innhente kunnskap om barnas situasjon under samfunnskriser som Corona. Da denne studien kun omhandler sosialarbeidernes meninger og oppfatninger omhandlende deres arbeidsmåte med barn, har ikke barnas eller foreldrenes samtykke vært aktuelle å innhente i denne studien. I intervjuer der klienter er nevnt med navn er navnet fjernet fra transkriberingsmaterialet.

Konfidensialitet er definert som kravet på at deltagerens personlige informasjon behandles konfidensielt og oppbevares slik at uautoriserte ikke får tilgang (Bryman 2011). Dette kravet er gjennomført i henhold til Personoppgiftslagen (2003:460) om etikprøving av forskning som avser människor. Under studiens gang er det ikke tatt del av sensitiv informasjon så som bilder eller annen personlig informasjon av respondentene. Respondentenes navn og kontaktinformasjon er kun skrevet ned og ikke lagret på harddisk eller annet som uautoriserte kan få tilgang til. Den informasjon som vil deles i teksten gjeldende informantene som deltar, er den informasjonen som anses være av relevans for studien. Samtlige informanternes identitet vil holdes anonyme og det vil kun informeres om

hvilken type virksomhet de arbeider i. Det anses at den informasjonen som deles ikke sier noe som kan bryte mot deres integritet.

Det transkriberte materialet er oppbevart på et sikkert sted og inneholder ingen ordentlige navn på intervjupersonene. Kodene for analyse av materialet finnes i ulike datafiler og har ulike identifikasjonskoder. Intervjupersonenes integritet og anonymitet er også arkivert i henhold til nyttekrevet. Kravet omhandler viktigheten av at den informasjon som innsamles kun får anvendes for forskningsformålet. Ved at intervjupersonene kun har samtykket til å delta i denne aktuelle studien, vil informasjonen som innsamles kun være til det uttrykte formålet. At informasjonen kun får bli brukt til denne aktuelle studiens formål er gitt til respondentene i informasjon- og samtykkeerklæringen som ble tilsendt på mail, og er vedlagt under *vedlegg 2*.

5. Resultat og analyse

Materialet vil analyseres suksessivt, hvilket innebærer at materiale, teori, tidligere forskning og analyse vil bearbeides om hverandre. Det vil samtidig gjøres tydelig hva som er respondentenes svar, og når materialet bearbeides. Jeg vil dele opp materialet i to, basert på de problemstillingene som er stilt, med undertemaer som konkretiserer avsnittenes innhold. Kontakten med klienter i perioden vil analyseres med hjelp av Goffmans interaksjonsteori. Mulighetene til å sikre og ivareta barnets beste i perioden vil analyseres gjennom teorien til Michael Lipsky.

Et aspekt som det anses være viktig å fremheve er det faktum at respondent 3 oppgir at de ikke har mottatt en eneste bekymringsmelding under hele Coronaperioden, og at svarene derfor preges av hypotetiske antagelser. Samtidig har denne aktuelle barneverntjenesten en klar oppfatning av hvordan de vil agere i mulige situasjoner, og har gjennomgående kontakt med tidligere klienter. Da oppgaven har som formål å undersøke hvilke muligheter sosialarbeidere i barnevernet har for å kunne sikre og ivareta barnets beste, samt hvordan Coronas forutsetninger preger sosialarbeideren i møtet med klienter anses svarene være av relevans til studien, og vil ikke være begrensende i besvarelsen av problemstillingene. Det vil også være viktig å fremheve at respondent 5 er intervjuet i etterkant av den suksessive gjenåpningen av samfunnet, hvilket inkluderer gjenåpningen av skoler og barnehager. Dette medfører at respondentens svar preges av historier og forklaringer i da – tid.

5.1. Kontakt med klienter

5.1.1 Endret kontakt

Respondentene beskriver at virksomhetene og de ansatte er nødt til å tenke nytt, og komme med innovative løsninger for å kunne tilrettelegge kontakten med klientene. Et problem som flere av respondentene fremhever er at klienter i større grad har uteblitt eller avlyst planlagte møter med frykt for smitte som begrunnelse. Dette er også et aspekt som blir beskrevet av sosialarbeiderne i studien til FHI (Berg & Nøkleby 2020). Flere av sosialarbeiderne beskriver ytterligere at de fra deres side også har vært nødt til å stille inn møter av smittevern hensyn. Vurderinger koblet til smittevern hensyn, anses utgjøre en stor endring i kontakten under Corona, sammenlignet med tidligere. Vurderinger og evalueringer koblet til kontaktens plattform, i forhold til smittevern og sosial distanse, er forekommende i alle respondentenes beskrivelser.

Det har i større grad blitt nødvendig med akutte evalueringer, for å kunne avgjøre hvilke situasjoner som er av den bekymringsgrad at det vil være nødvendig med et fysisk møte. I rapporten fra Regjeringen (2020a) fremkommer det at barneverntjenestene tar hyppige risikovurderinger for å avgjøre hvilke familiesituasjoner som er av den alvorlighetsgrad at det vil være særlig nødvendig med fysiske møter. Dette kan relateres til den realitet som respondentene beskriver. ”Vi har jo måttet vurdere, om det å ivareta barnets helse og omsorgssituasjon, har vært viktigere enn en eventuell fare for smitte.” oppgir respondent 5. I de situasjoner der bekymringen er høy, har fysiske møter vært gjennomført for å kunne evaluere og utrede slik som i det ordinære arbeidet. Som respondent 5 påpeker, har flere av sosialarbeiderne vært nødt til å vurdere smittevernrisikoen opp mot faren for at barnet i det aktuelle familiehjemmet blir utsatt for omsorgssvikt. Eksempelvis fremhever respondenten et aktuelt dilemma i situasjoner der det anses at hjemmebesøk er nødvendig for kartlegging av familiesituasjonen, samtidig som noen i den aktuelle familien opplever symptomer på Coronaviruset. I slike situasjoner, der mistanken om vold er høy, har sosialarbeideren vurdert nødvendigheten av smittevernutstyr for å kunne gjennomføre et fysisk møte på tross av omstendighetene.

Antall fysiske møter har minsket men blir fremdeles gjennomført på ulike måter, både på kontor, i hjemmet til klientene samt utendørs. De fysiske møtene krever derimot nøye smittevernhensyn. Respondentene oppgir at de holder avstand til både kollegaer og klienter, i hensyn til tiltakene fra regjeringen. Nøye vasking av kontorene samt spriting av hender og alt av verktøy som anvendes i arbeidet beskrives som en sentral del av forberedelsene innfor et innendørs møte med klientene.

Håndsprit overalt. Og man er jo påpasselig med å holde avstand og i en barnesamtale for eksempel, så setter man stolene lengre fra hverandre enn det man gjorde tidligere. (Respondent 1)

Påpasseligheten med å holde avstand, oppgir også to andre respondenter, og beskriver at de i stor grad forsøker å gjennomføre møtene i større rom. Respondent 4 oppgir at de tomme skolelokalene har gjort det lettere å kunne anvende seg av skolens lokaler for samtaler med barn med et tilrettelagt skoletilbud, hvilket har gitt mulighet til større avstand. Særlig tre av respondentene oppgir at dersom det er mulighet for det, skal møtene bli gjennomført utendørs. Et alternativ for å kunne møte barna samtidig som en holder smittevernregler beskriver respondentene er å gjennomføre gåturer med barna i nærområdet. Respondent 2 oppgir videre

en endring i observasjonsmåte, der observasjoner som tidligere ble gjort ved et fysisk møte hjemme hos klienten eller på kontoret nå blir gjennomført ved observasjoner av familiene på lekeplasser eller andre lignende trygge miljøer for barnet. De alternative strategier som respondentene beskriver, ses som et produkt av nye forutsetninger og endrede omstendigheter.

Ifølge Goffman (2014) preges den *fremre* regionen i teaterstykket av en oppførsel som er sett som akseptabel i relasjon til samfunnets rådende normer og oppfatninger. Forberedelsene i forkant av møtet vil gjøres i den *bakre* delen der vi kan konstruere møtet og illusjonene vi ønsker å fremme. Under Corona har regjeringen satt inn de mest drastiske tiltakene i Norge i fredstid (Røed-Johansen & Torgersen 2020). Disse reglene og tiltakene kan bli sett på som rådende normer, da det ikke anses som akseptabelt å bryte disse. Forberedelsene som respondentene beskriver i form av planlegging av hvilke smitteverntiltak som vil gjennomføres i møte med klientene, vil ifølge Goffmans teori gjøres i den bakre regionen, der de konstruerer møtets rammer. I relasjon til rådende normer og oppfatninger under Corona konstruerer sosialarbeiderne møtet, og utøver de planlagte akseptable smittevernreglene i de aktuelle møtene med klientene. Selve utøvelsen av smittevernreglene i møtet vil utgjøre den fremre regionen.

5.1.2 Telefon,- og videokontakt

Under Corona oppgir alle respondentene en endring i kontakten med klienter, med økt telefonkontakt og færre fysiske møter. I situasjoner der alvorlighetsgraden bedømmes som lav eller middels, blir kontakten fremst gjennomført over telefon. Respondent 4 oppgir at forberedelsene i forkant av et telefonmøte krever nye hensyn. Tidligere har møtet vært preget av sikkerhetshensyn, særlig koblet til egen risiko og utsatthet for vold. Når store deler av kontakten foregår over telefon har vurderinger koblet til egen risiko og utsatthet for vold minsket, samtidig som nye vurderinger koblet til smittevernhensyn har oppstått.

Økt telefon- og videokontakt opplever alle respondentene som en endring i hverdagen. I hvilken grad endringen i kontakt påvirker deres relasjon med klientene oppleves derimot som noe varierende. Et klart likhetstrekk i respondentenes beskrivelser er derimot telefonkontaktens manglende mulighet til å kunne observere kroppsspråk hos klientene. Respondent 2 beskriver eksempelvis at ”Det er vanskeligere når man går glipp av kroppsspråk, ikke ser ansiktet til de man snakker med og vet ikke hvordan de ser ut”. Samtidig som respondent 1 beskriver ”Du mister ett eller annet da, når du ikke er i samme rom, fysisk”. Ifølge Goffman (2014) gir mennesker ut *bevisste uttrykk* (give expression) og

ubevisste uttrykk (give off expression). De bevisste uttrykkene kategoriseres av verbal kommunikasjon, hvilket sosialarbeiderne fremdeles innehar i møte med klientene, på tross av endret kontaktplattform. Den ubevisste uttrykksevnen vil omhandle sammenhengen mellom det vi sier og det vi faktisk gjør, eksempelvis korrelasjonen mellom verbal kommunikasjon og kroppsspråk. I samtaler der vi ikke kan se kroppsspråk, vil det bli vanskelig å kunne identifisere korrelasjonen. Å ikke kunne observere klientenes ubevisste uttrykksevne og dermed ikke kunne se korrelasjonen og avgjøre i hvilken grad det klientene oppgir er sant, kan utgjøre en begrensning for utøvelsen av arbeidet og vurderinger av familiesituasjoner.

Å ikke kunne observere samspill mellom foreldre og barn eller foreldrene seg imellom, blir av flere av respondentene fremhevet som en ytterligere begrensning ved telefonkontakten.

(..) møter der du kan observere samspill mellom foreldrene, hvordan de forholder seg til hverandre. Den mister du jo, den får du jo ikke i det systemet som vi har nå da. (Respondent 4)

En ting er det verbale, men alt det nonverbale som skjer i en kommunikasjonssetting, det går man jo glipp av. (Respondent 5)

I utdraget fra intervjuet med respondent 4 vil systemet hen sikte til være endringen i kontaktplattform preget av økt telefonkontakt. Tre respondenter beskriver en situasjon med minskede observasjoner, både av enkeltindivider og samspill mellom personer under telefonmøter. I studien til FHI (Berg & Nøkleby 2020) som presenterer fordelene og ulempene barnevernet opplever i den elektroniske oppfølgingen av barn og unge, blir særlig denne manglende muligheten til å kunne observere klientene fremhevet. Usikkerheten ved en telefonsamtale, der en ikke kan vite hva som foregår i bakgrunnen beskrives ytterligere av to respondenter. Respondent 4 oppgir at "Så hva som skjer på telefonen kan jo være noe helt annet enn hvordan hjemmesituasjonen ser ut". Minsket observasjon i telefonkontakten blir begrensende da sosialarbeiderne ikke er bevisste på samspillet mellom barn og familie, og omstendighetene rundt. Ut fra Goffmans teori, kan en diskutere dersom telefonkontakt i større grad medfører økte valgmuligheter hos klientene for hvordan de ønsker å fremstilles. Ifølge Goffman (2014) er mennesker mer seg selv i den bakre regionen av teateret, og vil fremstille en ønsket rolle i den fremre. Dersom en ser klientene som deltagere i teaterstykket, vil telefonkontakten utgjøre den fremre delen, der klientene vil ha muligheten til å spille hvilken

rolle de ønsker, basert på normer og oppfatninger om hva som er akseptert atferd. Samtidig, kan skillet mellom den fremre og den bakre regionen bli mindre synlig ved en telefonsamtale. I en telefonsamtale vil klienten trolig befinne seg i trygge omgivelser uten inntrykk fra andre, hvilket på mange måter vil utgjøre den bakre regionen. Et diskusjonsaspekt kan være i hvilken grad en vil fremtre i den fremre regionen under en telefonsamtale i sitt eget hjem. Goffman (2014) har utviklet sin teori med utgangspunkt i at rammebetingelsene er satt, og at den fremre og bakre regionen skal ses i kontrast med hverandre. I det digitale samfunnet, har rollespillets arena endres og skillet mellom den bakre og fremre regionen blir derfor noe usikkert. Dersom klienten vil befinne seg i en fremre region under telefonsamtalen, vil det på grunnlag av begrensede observasjoner være vanskelig for sosialarbeiderne å identifisere hvem personen er i den bakre regionen. Da sosialarbeidere i barnevernet arbeider med å identifisere eventuelle brister i omsorgssituasjonen, kan det være svekkende for arbeidet å ikke kunne observere personen i sitt naturlige habitat og i sin naturlige rolle. På en annen side, dersom klientene befinner seg i den bakre regionen under møtet, kan en motta ytterligere informasjon og identifisere klientens egentlige selv, hvilket en muligvis ikke hadde oppnådd ved et fysisk møte der personen ville befunnet seg i en fremre region.

Muligheten til å ikke heller selv kunne anvende kroppsspråk og mimikk over telefon beskrives som en ytterligere begrensning. Respondent 1 oppgir at:

For min del er det litt mer skummelt første gang du snakker med de, enn det å skulle ha de med inn på et fysisk møte hvor du kan bruke kroppsspråk og mimikk og de tingene der.

En forklaring til hvorfor respondenten kan oppleve situasjonen som skummel, er at den digitale arenaen er noe ny innen det norske barnevernet. Gjennom den svenske studien av Svensson og Larsson (2018) kan en konstatere at barneverntjenesten i forkant av Corona hadde visse utfordringer med innføringen av digitale løsninger, og at de hadde behov for bedre integrering. Selv om prosjektet ”Digi barnevern” er under utvikling, var blant annet en av grunnene til prosjektet at det ikke eksisterte noen god støtte for digital samhandling med aktører utenfor barnevernet (Digitaliseringsdirektoratet 2018). Samtidig, har bruken av de digitale plattformene økt kraftig under Corona (Skogstrøm, Øvergård & Aas 2020). Den raske endringen i bruk av digitale tjenester kan være en forklaring til hvorfor respondenten opplever det som skummelt å skulle inn i et første møte på en digital plattform kontra et fysisk møte.

Med henvisning til Goffmans teori, kan det faktum at ens egen ubevisste uttrykksevne ikke kan komme til syne, forårsake frykt eller utgjøre en ”skummel” situasjon som respondenten beskriver. Særlig da sosialarbeidere innehar en kontrollerende funksjon, og representerer en myndighet, vil kroppsspråk være særlig viktig for å få personene til å føle seg trygge. Som myndighetsperson kan derimot det verbale språket og formuleringsevne være vel så viktig som hvilket kroppsspråk denne uttrykker. Det vil være situasjoner der sosialarbeiderne som myndighetspersoner vil være nødt til å legge større vekt på hvilke ord og uttrykk som anvendes i interaksjonen med klientene for å minske risikoen for misforståelser. I en periode der store deler av interaksjonen gjennomføres over telefon eller digitale tjenester, vil evnen til å kunne anvende kroppsspråk være begrenset og det verbale språket vil få en viktigere funksjon. Det verbale språkets betydning er lite fremtredende i Goffmans teori. Teorien vil derfor ha en noe begrenset forklaringsverdi med bakgrunn i ovenstående.

5.1.3 Kontaktetablering

Samtidig, viste hurtigoversikten fra FHI (Berg & Nøkleby 2020) at digital kommunikasjon var effektivt og ga mulighet til tettere kontakt med de unge klientene. Flere respondenter beskriver at de opplever å få samme kontakt med klientene. Årsaken til dette beskriver respondent 4 som:

Jeg opplever å få samme kontakt og det er mulig at folk synes det ikke er like skummelt å snakke med noen på telefon enn det å møte opp på et offentlig kontor, og sitte der. På en måte å forholde seg til den arenaen kanskje for noen er lettere da. Fordi da kan de være litt friere når de er på telefonen, og det er på en måte et filter mellom.

Også respondent 1 beskriver et tilfelle der telefonkontakten har bedret relasjonen med klienter; ”Jeg har også med en 12-åring opplevd å få bedre kontakt, fordi hun synes det var bedre å snakke på telefon enn å møtes”. Flere sosialarbeidere i studien av FHI (Berg & Nøkleby 2020) opplevde distansen som en mulighet for å bedre relasjonen. Ved å anvende Goffmans teori kan en mulig forklaring være at klienten vil inneha større kontroll i møtet. Som respondent 4 påpeker, er en på flere måter friere på telefonen da det er et ”filter” mellom sosialarbeiderne og klientene. Dersom vi i en bakre region vil forberede oss på hvordan vi

ønsker å fremstilles i den fremre regionen, kan det være betryggende å vite at vi ikke vil bli ”avslørt” i møtet med andre gjennom kroppsspråk eller annet. Klienten vil trolig få lengre tid på å forberede møtet, og møtet kan i større grad gjøres på klientens premisser og i den rammen som denne har konstruert i den bakre regionen.

Samtidig beskriver alle respondentene at endringen i kontakt virker svært individuelt for ulike klienter. En av respondentene oppgir en hendelse med foreldre og en ungdom, der ungdommen forlot møtet midt i videomøtet.

Det er helt greit, men da nektet hun også å snakke med meg i ettertid, og jeg tror at hadde det vært på et møterom kan det hende jeg hadde klart å smøre henne og få henne til å snakke med meg. Det ble rett og slett for ubehagelig for henne å gjøre det på den måten. (Respondent 1)

Det anses at digital kontakt med klienter, både gir sosialarbeiderne mulighet til å bedre relasjonen, samtidig som det i visse situasjoner og med visse klienter, kan være krevende. Utdraget ovenfor viser til en hendelse som oppsto ved videokontakt, som genererte ubehag hos den yngre klienten. Samtidig hevder sosialarbeiderne at de i flere tilfeller oppnår bedre kontakt med ungdommene over telefon. Dette kan tyde på at sosialarbeiderens valg av kontaktarena utgjør en vesentlig del i relasjonsbyggingen.

Respondent 3 oppgir at bruken av digitale kommunikasjonsformer åpner for flere diskusjoner omkring personvern og konfidensialitet, hvilket også blir beskrevet som et negativt aspekt i oversikten fra FHI (Berg & Nøkleby 2020). Respondenten beskriver;

Et ganske stort tema i denne tiden her, er jo i hvilke grad en kan bruke digitale plattformer, men det er veldig mange av dem som ikke har krypterte linjer eller kryptert kommunikasjon, som da ikke er godkjent for bruk av konfidensielle samtaler. (Respondent 3)

Også respondent 2 oppgir at mangelen på krypterte linjer er årsaken til at kontakten fremst gjennomføres på telefon da denne anses være mest hensiktsmessig i bruken av konfidensielle samtaler. På tross av større muligheter til å kunne observere og oppnå bedre kontakt på video, innehar de fleste digitale videotjenester ikke krypterte linjer, hvilket gjør at telefonkontakten anses som et sikrere alternativ i barnevernsarbeidet. Barneverntjenesten som respondent 3

representerer beskriver at samtalene med klienter kun foregår over telefon, på grunn av sikkerhet og personvern. Dette indikerer en ytterligere bekreftelse på at barnevernets digitale løsninger er under utvikling, men fremdeles innehar utfordringer.

5.1.4 Stengte lokaler

Respondent 5 oppgir at de første 14 dagene etter regjeringens uttalelse om nye tiltak og retningslinjer, var preget av svært lite møtevirksomhet og stengte kontorer. Respondent 3 oppgir et dilemma i relasjon til nedstenging av lokaler og økt sosial distanse, hvilket er at klienter som har behov av hjelp ikke lenger har mulighet til å komme frivillig. Respondent 3 oppgir at den spontane kontakten som kommer fra brukerne selv, opphører når lokalene er lukkede. Respondenten beskriver ”Og ikke minst barn og ungdommer kommer jo heller ikke, det er jo fysisk stengt.”. Det anses derfor at de stengte kontorene begrenser kontakten med klienter, da klienter som selv har oppsøkt tjenestenes lokaler i behov av hjelp ikke lenger har mulighet til dette.

5.1.5 Helhetsbilde av kontakt med klienter

Avslutningsvis kan en konstatere at de endrede forutsetningene preger kontakten med klienter. Sosialarbeiderne beskriver at kontakten særlig preges av økt telefonkontakt og mindre fysiske møter for å kunne følge tiltakene om sosial distanse. Flere av sosialarbeiderne beskriver at hovedutfordringen i kontakten over telefon og video, er at evnen til å kunne lese av kroppsspråk og oppnå samspill med klienten blir begrenset. Samtidig blir det fremhevet at flere, særlig unge klienter, synes det er bedre å samtale på de digitale arenaene enn i et fysisk møte. Den fysiske kontakten med klientene preges av nøye smittevern hensyn, hvilket er en forutsetning for kontakten da det krever lengre tid for forberedelse av møtet. Frykt for smitte preger også kontakten ved at flere klienter avlyser eller utsetter avtalte møter. Til samme tid er det derimot estimert at sosialarbeiderne er nødt til å evaluere situasjoner hyppig for å avgjøre hvilke situasjoner som er akutte, eller av den alvorlighetsgrad at de vil ha behov av et fysisk møte kontra video eller telefonkontakt. Forutsetningene setter begrensninger i kontakten med klienter da sosialarbeiderne i mindre grad kan gjennomføre fysiske møter enn tidligere. Samtidig kan en argumentere for at de endrede forutsetningene presser sosialarbeiderne til å tenke innovativt og finne alternative løsninger. Respondent 5 fremhever ”Man må jo være litt kreative da, i forhold til hvordan man omgås familiene, bistår dem og følger opp”. Vil utøvelsen av det sosiale arbeidet endres? Kan det være en mulighet for arbeidet og kontakten med klienter at forutsetningene presser sosialarbeiderne til å tenke nytt? Eksempelvis ses det

som svært interessant at telefonkontakten bedret kontakten med flere av de yngre klientene. Kan Coronas forutsetninger skape muligheter, på tross av flere begrensninger?

5.2 Muligheter til å sikre og ivareta barnets beste

5.2.1 Nedgang i antall bekymringsmeldinger

I rapporten *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien* (Regjeringen 2020a) blir det fremhevet at skolestengingen har medført mindre kartlegging, oppfølging og kontaktetablering av barn i utfordrende familiesituasjoner. I relasjon til barnevernets arbeid blir dette synlig gjennom en betydelig nedgang i antall bekymringsmeldinger fra instanser som tidligere har hatt kontakt med barna. Når barna ikke lenger befinner seg på skolen og er aktive i fritidsklubber beskriver respondentene en realitet der få personer har mulighet til å oppmerksomme barn i utsatte familierelasjoner. Gjennom å estimere hvor bekymringsmeldingene nå kommer fra, er det tydelig at særlig naboer opplever et økt ansvar for å melde bekymring under skolestengingen. En av respondentene beskriver en situasjon med en klient som var bekymret for omsorgssituasjonen hos naboen, og hadde vurdert i flere måneder dersom hen skulle melde eller ikke. Men etter skolestengingen meldte klienten naboen da hen opplevde ansvaret som større, og at det ikke var andre som kunne oppmerksomme situasjonen. Samtidig som terskelen for å melde kan være lavere under Corona, er barneverntjenestens betydelige nedgang i antall bekymringsmeldinger et tegn på at det kun er et fåtall som melder. At barneverntjenestene mottar betydelig færre bekymringsmeldinger svekker de ansattes muligheter til å kunne hjelpe barna, og utgjør en betydelig negativ forutsetning i de ansattes muligheter til å kunne sikre og ivareta barnets beste i perioden.

På tross av at alle ansatte på de aktuelle barneverntjenestene oppgir en nedgang i antall bekymringsmeldinger, oppleves årsakene til denne endringen ulikt. Alle respondentene bortsett fra respondent 4 opplever denne endringen i antall bekymringsmeldinger som en direkte konsekvens av at volden i hjemmet ikke oppmerksommes. Respondent 5 oppgir;

Årsaken til dette er at barn ikke har nære voksenpersoner rundt seg i det daglige til å kunne formidle hvordan de har det hjemme. Man får liksom ikke den tette dialogen og oppfølgingen av barn på samme måte som når de er i skole og barnehage. (...) Også har jo familier vært mer isolerte.

Forklaringen som respondent 5 oppgir der årsaken til endringen i antall bekymringsmeldinger er at ingen kan oppmerksomme barnet, stemmer overens med den historien de andre respondentene oppgir. Økt isolasjon og innetid som en forklaring til mindre kartlegging av barna er også fremhevet i Regjeringens rapport (2020a). Samtidig er respondent 4 kritisk til å dra konklusjoner om økt vold i hjemmet basert på bekymringsmeldinger, når det ikke eksisterer tydelig statistikk på området enda.

5.2.2 Skolestengingens konsekvenser

Et vesentlig aspekt i å drive undersøkelser med barnets beste som grunnlag, er å anvende barnet som informasjonskilde (Lindholm 2014). I meldinger der det er grunn til å tro at det forekommer vold i hjemmet vil barnevernet kartlegge situasjonen i en undersøkelse, som skal gi rom for barnets medvirkning ifølge barnevernloven (1992, § 1-6). Ved særlig mistanke skal saken politianmeldes, og gjennomføres på en så skånsom måte som mulig ifølge Politiloven (1995, § 6 andre ledd) samt barneverntjenestens saksbehandlingsrundskriv (Bufdir 2017). Respondent 1 beskriver en utfordring i forbindelse med saker som blir politianmeldt i relasjon til stengte skoler og barneskoler. I rapporten *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien* (Regjeringen 2020a) blir det estimert at politiet erfarer det ekstra vanskelig å gjennomføre tilrettelagte avhør av barn. I situasjoner der saken er politianmeldt oppsøker barnevernet og politiet vanligvis barna i skolen eller i barnehage, og hører barna på barnehuset før de kontakter foreldrene eller omsorgspersonene. I perioden når skoler og barnehager har holdt stengt, blir muligheten til å høre barnet uten foreldrenes tilsyn og samtykke begrenset, hvilket barnevernet opplever som problematisk.

Men nå som skolene er stengt så blir det jo et kjempeproblem. Fordi vi får ikke oppsøkt de på skoler eller i barnehagen. Så da får vi jo ikke snakket med barna først, som kanskje er den viktigste informanten da.

(Respondent 1)

At sosialarbeiderne ikke får hørt barna uten at foreldre er klar over det i forkant, beskriver respondenten at øker risikoen for at foreldrene har instruert barna i hva de skal si. Også respondent 2 beskriver at ”Det er vanskeligere å gjennomføre samtalene med barn og foreldre uten at de vet om hverandre når barna ikke er i barnehage eller skole”. Respondent 4 beskriver at de ikke har hatt saker der barna ikke har hatt et tilrettelagt skoletilbud, men ser en

utfordring dersom dette skulle forekomme. Respondent 1 oppgir at møtene i flere tilfeller blir gjennomført, men at samtalene blir gjennomført i separate rom. Her får derimot foreldre vite om mistankene i forkant. At barna ikke høres uavhengig av foreldrenes bevissthet kring uroen, kan være begrensende for barneperspektivet og i hvilken grad barna kan ytre sin versjon av historien uten å bli instruert i forkant.

Dersom en anvender Lipskys teori om *gräsrotsbyråkrater* kan en mene at sosialarbeidernes *diskresjon* i situasjonen preges av lite handlingsfrihet, da lovverk og tiltak vil utgjøre en ramme som i stor grad påvirker det valget som er mulig å ta. Samtidig vil en snevrere ramme kreve større refleksjon knyttet til hvilke muligheter en virkelig innehar, og skape alternative løsninger, hvilket kan være nødvendig i en slik samfunnskrise. Da fenomenet Corona er nytt, innehar organisasjonen få instruksjoner for arbeidets utførelse i perioden. Dette gjør at sosialarbeideren, som en gräsrotsbyråkrat, er nødt til å gjøre individuelle valg med hjelp av egen evne og gitt handlingsfrihet. I denne situasjonen kan en argumentere for at skapelsen av alternative løsninger skulle kunne bidra til nye måter å samarbeide på, og arbeide i saker som er politianmeldt. Å finne nye måter å fremheve barneperspektivet gjennom økt samhandling mellom instanser og barnets foreldre, kan være et eksempel på en alternativ løsning som kan øke sosialarbeiderens diskresjon.

Et ytterligere problemaspekt i denne aktuelle situasjonen var det faktum at foreldrene ikke ønsket å møte opp på grunn av smitterisiko. Alternativet ville være å møte opp hos den aktuelle familien med følge fra en politiet, hvilket medførte at saken ble utsatt.

Så hvis barnevernet kommer på døra med politibistand, kanskje også med følgeperson fra barnehuset, så skaper man mest sannsynlig en situasjon som disse barna burde være foruten.
(Respondent 1)

Respondenten beskriver at situasjoner som den beskrevet ovenfor kan resultere i at barnet befinner seg lengre hos voldelige omsorgspersoner, enn om det uanmeldte hjemmebesøket med politibistand hadde vært gjennomført. Sett fra Lipskys teori om *gräsrotsbyråkrater*, kan en si at sosialarbeiderens diskresjon tydelig minimeres av det faktum at foreldre ikke kommer på eget initiativ og at møter ikke kan gjennomføres i henhold til vanlige rutiner. Dette gjør at sosialarbeideren er nødt til å finne alternative muligheter som vil være hensiktsmessig for klienten, innenfor barneverntjenestens lovverk og retningslinjer samt de midlertidige reglene som kommer av unntakssituasjonen i samfunnet. Det er tydelig at respondent 1 er i tvil om

barnets beste, og hva som vil være mest hensiktsmessig for barnet. Er det best at barnet blir hos sine voldelige foreldre eller gjennomføre et besøk som vil skape stort ubehag for barnet? Ifølge Lipsky innebærer det å være gräsrotsbyråkrat en dimensjon av medmenneskelighet, hvilket en kan relatere til sosialarbeiderens dilemma. De valgene sosialarbeideren innehar er satt innenfor organisatoriske og regelsatte rammer, hvilket betyr at en som gräsrotsbyråkrat ofte er nødt til å gjøre valg ut fra hvilke gitte muligheter en innehar, og ikke hva en nødvendigvis ønsker å gjøre i situasjonen. Dilemmaet skaper også et paradoks for sosialarbeideren da en på en side skal sikre barnas velferd og på en annen holde offentlig inngripen i familiefæren på et lavest mulig nivå.

5.2.3 Et utsatt saksforløp

En annen utfordring med å inneha diskresjon i arbeidet, kan være mangel på tid. Både respondent 5 og 1 oppgir at barneverntjenesten har satt flere bekymringsmeldinger og utredningssaker på vent i Corona perioden. Respondent 5 beskriver at de første 14 dagene med tiltak og retningslinjer fra Regjeringen, var preget av hjemmekontorløsninger og endringer på systemnivå. Under denne tiden hadde den aktuelle barneverntjenesten stengte lokaler og hadde svært begrenset møtekontakt med klienter. Respondenten oppgir at færre møter i saker som er bedømt å ha en lav alvorlighetsgrad, har medført at flere saker har blitt liggende på vent. Dette gjelder særlig barn det har innkommet bekymring over i forkant av de to ukene, og de barna barnevernet ikke hadde kjennskap til tidligere. ”Sånn at de barna vi ikke kjenner fra før, som vi hadde mottatt bekymringsmelding på, de har jo måttet vente ekstra lenge” forteller respondent 5. Respondent 4 oppgir også at visse saker har tatt lengre tid enn vanlig. Respondent 1 oppgir at visse saker i større grad blir henlagt, uten undersøkelse. Dette beskrives å gjelde bekymringsmeldinger som i utgangspunktet innehar en lav grad av bekymring, men som gjennom grundig undersøkelse kan vise misforhold.

Men den meldingen nå, på grunn av den unntakstilstanden vi er i da, så vil den kanskje bli henlagt, fordi den var jo ikke så alvorlig. Så det begrenser meg jo til å hjelpe de før de har fått mulighet til å kunne si noe om situasjonen i det hele tatt.
(Respondent 1)

Respondenten konkretiserer at det kun er visse saker som blir henlagt, og at de fleste saker blir gransket nøye. Samtidig, vil unntakssituasjonen og forutsetningene medføre at flere saker

blir henlagt, hvilket kan få konsekvenser for barnet da de ikke får mulighet til å uttale seg om situasjonen. Det kan også føre til at barnet blir lengre i et voldelig hjem, i en periode med mye innetid og faktorer som kan forverre situasjonen. Dette kan samtidig bli konsekvensene i saker som blir utsatt, hvilket både respondent 4 og 5 beskriver at er forekommende.

Respondent 5 beskriver at endringer var nødt til å gjøres på systemnivå, for å tilrettelegge og gjennomføre arbeidet i praksis. Sosialarbeideren venter på instruksjoner fra organisasjonen for å kunne gjøre valg og handle i arbeidet, lik en gräsrotsbyråkrat. At sosialarbeideren venter på instruksjoner om arbeidets rammer, har medført lengre prosesser i saker av mindre alvorlig bekymring. Samtidig har instruksjonene som er gitt, påvirket sosialarbeideren i form av begrensede fysiske møter, hvilket har redusert sosialarbeiderens handlingsalternativer. Da sakene allerede har blitt utsatt, innehar valgene et tidsperspektiv, der de skal gjennomføres så fort som mulig, men med nye forutsetninger og begrensede handlingsmuligheter. Barna har ventet over en lengre periode uten å bli hørt, hvilket også kan være begrensende for den historien som formidles. Derfor blir tidsperspektivet en faktor i undersøkelsens kartleggingsprosess, samtidig som det er press på at de riktige avgjørelsene skal bli gjort i henhold til barnets behov og organisasjonens retningslinjer.

På en annen side er det trolig at Lipsky (2010) ikke har basert teorien på myndighetsrollen under kriser, da handlingsfriheten i denne perioden skal ses i særlig lys av de forutsetningene som sosialarbeideren arbeider under. De ansatte innehar ikke kun begrensede handlingsalternativer, men arbeider under en nasjonal krise uten direkte direktiver. De er under et stort press der både media og andre myndigheter forventer at de skal gjennomføre arbeidet som vanlig. Dersom de generelle arbeidsreglene drastisk endres over en kort periode, hvordan skal en kunne tillemppe individuelle løsninger? Lipsky (2010) utgår fra hverdagslignende situasjoner, der en som myndighetsperson skal anvende organisasjonens retningslinjer til å kunne forme sitt eget arbeid. Det han derimot ikke har tatt i betraktning, er hvordan en som gräsrotsbyråkrat skal forholde seg i akutte samfunnssituasjoner, der de generelle reglene for arbeidet ikke overensstemmer med normene og hendelsene i samfunnet.

5.2.4 Telefonkontakt

Alle respondentene oppgir en endret kontakt, i form av økt telefonkontakt og mindre fysiske møter. Å ikke kunne observere kroppsspråk og samspill mellom foreldre og barn, samt foreldre seg imellom, påvirker sosialarbeidernes evne til å kunne evaluere familiesituasjonen i en undersøkelse. I saker som omhandler vold i hjemmet vil barneverntjenesten fatte ulike

vedtak avhengig av situasjonens alvorlighetsgrad. Respondentene beskriver en realitet der de mister store deler av observasjonen, hvilket kan problematisere beslutningsprosessen.

Jeg vet jo ikke om det er kaos i huset ditt, ikke sant, så vi går glipp av en del informasjon som vi ellers hadde hatt om vi hadde fysisk kontakt. Så det blir jo litt fattigere, grunnlaget for å evaluere og beslutte nye ting.

(Respondent 3)

Vanskeligheter med å vurdere familieforhold beskrives også av informantene i studien til FHI (Berg & Nøkleby 2020). At sosialarbeiderne ikke lenger har mulighet til å møte klientene fysisk, og dermed mister store deler av grunnlaget for kartleggingen i undersøkelsesprosessen, kan øke risikoen for at feil beslutninger blir tatt. Det vil være viktig å fremheve at respondenten opplever en forskjell i oppfølgingen av familier der en allerede har satt inn tiltak, og der en ikke har hatt noen kontakt tidligere. Et annet aspekt ved minsket observasjon, beskriver respondent 2 som:

Når det gjelder samtaler med barn er det mest hensiktsmessig å se dem, og det er vanskeligere å snakke med barn om vold per telefon. Da vet man heller ikke hvem som er sammen med barnet.

Ifølge Brottveit (2013) anses det være avgjørende at barnet ses og høres for å kunne danne et grunnlag for vurdering av situasjonen. Slik som respondenten beskriver hadde det vært mest hensiktsmessig å kunne se barnet under samtalen, for å kunne se hvordan barnet reagerer samt hva som foregår i bakgrunnen. Tiltakene og skolestengingen kan utgjøre begrensende forutsetninger for muligheten til å møte barnet fysisk og dermed i visse tilfeller kun samtale med barnet via telefon. Respondent 5 oppgir også at telefonkontakten har medført mer kontakt med foreldrene, og mindre kontakt med barna enn vanlig. Men kan dette være en trussel for ivaretagelsen av barnets beste? Brottveit (2013) påpeker at dialog med barnet er en forutsetning for å kunne vurdere alle nivåer av barnets beste. Samtidig er dialogen med barnet fremdeles mulig og det settes ikke begrensninger for muligheten til å kunne høre barnet. På en annen side, skal undersøkelsen baseres på barnets subjektive oppfatning, hvilket kan være mer krevende å identifisere over telefon. Som respondent 2 beskriver innehar telefonsamtaler en

risiko ved at en ikke vet om det er noen i bakgrunnen som kan påvirke det som blir sagt. Risikoen for manipulert informasjon anses medføre en minsket mulighet for sosialarbeiderne å agere i barnets beste interesser. Respondenten beskriver derimot at i alvorlige voldsbekymringer blir det vurdert om en har behov av flere fysiske møter med barna for å kunne få et helhetsinntrykk av situasjonen.

Gjennom utdraget er det iøynefallende at respondent 2 opplever mindre kontroll i møtet på grunnlag av mindre observasjon og minsket kroppsspråk. Som en *gräsrotsbyråkrat* er sosialarbeidere avhengig av å kunne gjøre valg ut fra en gitt handlingsramme. I perioden har tiltak og regler presset sosialarbeiderne til å møte klientene på nye plattformer, hvilket igjen har skapt nye valgmuligheter som sosialarbeideren er nødt til å forholde seg til. Det er større uvisshet omkring valgenes konsekvenser, da verken barneverntjenesten eller andre samfunnsaktører har vært med om en lignende krise tidligere. Dette kan medføre spørsmål i forhold til arbeidsrolle, og aspekter så som kontroll og makt i relasjon til de nye møtearenaene. På en side skaper mangelen på kontroll i møtet en utfordring for sosialarbeiderens utføring av det ordinære arbeidet. Samtidig kan sosialarbeiderens mangel på kontroll være en mulighet i klientenes øyne, der de i større grad kan møtes på samme premisser. Eksempelvis beskriver både respondent 1 og 4 at de har opplevd å få bedre relasjon med klientene over telefon og video i perioden. Som en *gräsrotsbyråkrat* er sosialarbeidere i barnevernet, slik som ansatte i andre offentlige instanser, drevet av vaner og tanker om det ordinære arbeidet. Samtidig har rammebetingelsene endret seg og sosialarbeidernes diskresjon til å gjøre avgjørelser og evaluere blitt påvirket. Vil de endrede rammebetingelsene åpne for nye muligheter i arbeidet? Det er en begrensning å ikke kunne vite hvem som er sammen med barnet, men sett at barnet er alene, kanskje det er mulighet for at barnet befinner seg i trygge omgivelser og vil fortelle en mer detaljert historie enn ved et fysisk møte? Å kunne handle i henhold til nye retningslinjer, regler og tiltak og fremdeles gjøre avgjørelser som er hensiktsmessig for både organisasjonen og klienten, vil være *gräsrotsbyråkrats* og sosialarbeidernes utfordring i møte med nasjonale kriser.

5.2.5 Felles drøfting og deltagelse

En annen konsekvens av økt sosial distanse, er distanse til andre kollegaer. Respondent 3 oppgir at virksomheten har delt opp enhetene i ulike team, for å sikre at virksomheten ikke må stenges ned dersom en av de ansatte skulle bli smittet. Disse bytter dager og kan ikke benytte seg av samme ting på samme dager. Dette medfører minimal kontakt mellom de ulike

teamene, for å hindre smitten på arbeidsplassen. Smittevernsmessig beskriver hen det som hensiktsmessig, samtidig som det blir vanskeligere å kunne ”toppe laget”:

Også setter det jo begrensninger i å utnytte kompetansen til hverandre da, hvis det er noen som er god på en metode og en på et annet team er god på en annen.
(Respondent 3)

Respondent 3 oppgir at de regelmessige møtene med felles drøfting fremdeles gjennomføres, men i mindre utstrekning og på andre måter. Eksempelvis vil det teamet med hjemmekontor være nødt til å delta via telefon. Samtidig blir større del av den allmenne informasjonen sendt ut på mail, istedenfor å formidle informasjonen under møter. Respondent 2 beskriver ytterligere at restriksjonene skaper store begrensninger i å kunne kommunisere med andre kollegaer. Respondent 1 beskriver også det faktum at det er vanskeligere å kunne få innsyn i hverandres saker og drøfte i felleskap i perioden.

Dersom en ser endringen ut fra Lipskys begrep diskresjon, kan en konstatere at muligheten til å kunne jobbe med saker i felleskap gir mindre mulighet til avgjørelser som kun er basert på egen handlingsrefleksjon. Sosialarbeiderne har tidligere hatt mulighet til å drøfte saker og utnytte hverandres kompetanse, hvilket har vært gjort i samstemmighet med organisasjonens retningslinjer og vært en instruks fra organisasjonen i beslutningsprosessen. I denne perioden har forutsetningene medført flere individuelle evalueringer, uten påvirkning fra organisasjonens andre ansatte. I en tid som krever hyppige, alternative løsninger kan økte individuelle evalueringer skape nye muligheter for egen tolkning av den gitte handlingsrammen. Individuelle avgjørelser kan på en annen side gi konsekvenser i anvendelsen av organisasjonens fulle kompetanse, slik som respondent 3 oppgir. At en i større grad er nødt til å gjøre individuelle beslutninger kan øke risikoen for feilbedømminger. Dersom flere feil gjøres i organisasjonens navn, kan legitimiteten for sosialarbeidernes diskresjon svekkes, da folk ikke lenger vil ha tillit til at sosialarbeiderne kan ta hensiktsmessige avgjørelser ut fra den gitte handlingsfriheten. At sosialarbeiderne ikke kan samarbeide med hverandre, vil også minske mulighetene for at den hjelpen som klientene mottar vil være den mest rimelige og best mulig.

Respondent 3 påpeker også at fellesmøter og samlinger med barnevernsledere faller bort, og blir substituert med kontakt på digitale plattformer. Respondenten opplever at møtene begrenser muligheten til å kunne diskutere enkeltsaker samt snakke ”på kryss og tvers”. Å

ikke kunne diskutere konkrete saker i felleskap kan medføre ulikheter i hvordan forskjellige barneverntjenester tolker restriksjonene og finner løsninger. Dersom det vil eksistere store ulikheter i virksomhetenes arbeidsutførelse i perioden, kan dette også prege instansens legitimitet.

5.2.6 Skoleplasseringer

Flere respondenter oppgir at de gjennomgående forsøker å søke etter skoleplasser for de barna de anser har behov av det. Respondent 3 oppgir blant annet at de har gått igjennom klientlisten for å holde kontakt med sårbare grupper, for å identifisere dersom noen av disse har behov av et skoletilbud. I disse tilfellene er barna og foreldrene kontaktet, for å høre om barna ønsker en tilrettelagt skoleplass. Dette gjøres for å sikre at barn i familier der en vet det har forekommet en form av omsorgsproblematikk tidligere, vil inneha skolen som en trygg plattform i perioden. Det gjøres for å forebygge problematikken, og vil baseres på sosialarbeidernes oppfatning av de enkelte barnas behov. Ved å søke etter skoleplasser, anses det at sosialarbeiderne i perioden har gått utenfor sin ordinære arbeidsrolle. Som henvist til tidligere, vil sosialarbeidernes diskresjon endres som følge av Coronas forutsetninger. Innen den gitte handlingsfriheten har sosialarbeiderne diskresjon til å tenke nytt, og finne nye muligheter, hvilket det anses at sosialarbeiderne gjør i forhold til å søke etter skoleplasser.

5.2.7 Helhetsbilde av muligheter

Siste avsnitt har jeg avsatt for å beskrive hvordan hver enkelt respondent beskriver muligheten til å kunne gjøre sitt arbeid i perioden.

Det at du ikke får den kontakten som du gjerne skulle hatt ellers, og ikke får gjort de voldshåndteringene, (...) jeg tenker jo at det begrenser muligheten.

(Respondent 1)

Jeg opplever at de familiene vi vurderer trenger hjelp, de blir tilbudt hjelp. (...) Jeg opplever at barneverntjenesten strekker seg langt for å hjelpe de barna vi tror opplever vold i hjemmet.

(Respondent 2)

Tjenesten er jo oppe og går, så mulighetene for å hjelpe de er jo den samme. Men mulighetene for å oppdage at de trenger hjelp, den er veldig svekket.

(Respondent 3)

Vi har med oss et sett med nye vurderinger, som gjør at ting blir litt annerledes, men ikke på en sånn måte at det gjør at vi ikke får gjort jobben vår, vi får gjort jobben vår nå også.

(Respondent 4)

Det å kjenne på at det er barn der ute som man ikke når og får sett i samme grad, det er jo utfordrende (...). Vi har hele tiden vært tilgjengelige (...) men allikevel ikke på en måte, på grunn av brist på tilgang til kontor og fysiske møter i perioden.

(Respondent 5)

Jeg har valgt å fremheve respondentenes egne utsagn for konkretisering om at barneverntjenesten fremdeles i stor grad kan gjennomføre arbeidet som tidligere, men at arbeidet preges av nye vurderinger og endrede forutsetninger. Prosedyren i møte med vold i hjemmet er uendret, den krever bare nye evalueringer for å kunne gjennomføre arbeidet på en hensiktsmessig måte i perioden. Ifølge flere respondenter er hovedproblemet i perioden uvissheten om hvilke barn som har behov av hjelp, når det ikke kommer inn like mange bekymringsmeldinger som tidligere. Det anses at mulighetene til å sikre barnets beste særlig begrenses av at barneverntjenesten innehar svekkede muligheter til å oppdage hvem som vil ha behov av hjelp i perioden. Dette ses som en konsekvens av skolestengingen, hvilket også medfører visse andre problemaspekter for sosialarbeiderne, i form av å ikke ha mulighet til å forhøre eller samtale med barnet uavhengig av foreldrene. Sosial distanse til klienter vil også prege arbeidet og mulighetene til å kunne ivareta barnets beste, da flere saker har tatt lang tid og store deler av kommunikasjonen skjer over telefon og video. Den digitale kommunikasjonen og telefonkontakt svekker sosialarbeidernes evne til å kunne evaluere situasjonen i de aktuelle hjemmene, sammenlignet som ved et fysisk møte. Det anses at sosialarbeiderne på tross av forutsetningene innehar muligheter til å sikre barnets beste, men at mulighetene er færre og er avhengig av sosialarbeidernes evne til å skape alternative løsninger.

6. Avsluttende diskusjon

Denne oppgaven hadde som formål å undersøke barnevernets arbeid ved mistanker om vold i hjemmet under Coronaepidemien for å identifisere arbeidsutførelsens muligheter og begrensninger. Corona har medført særlige forutsetninger for barnevernet i form av stengte skoler, sosial distanse og hygienetiltak.

6.1 Kontakt med klienter

Forutsetningen om sosial distanse har preget kontakten med klienter og åpnet for nye kontaktarenaer. Kontakten med klienter foregår i større grad over telefon og digitale plattformer, der det oppfattes som vanskeligere å kunne lese av og anvende seg av kroppsspråk samt oppnå samspill med klientene. Sosialarbeiderne gjennomfører imidlertid fremdeles visse fysiske møter, der de oppgir at de er nødt til å ta forholdsregler med tanke på hygiene og distanse til klientene. Sosialarbeiderne oppgir både muligheter og begrensninger med den endrede kontaktplattformen, som både har bidratt til å bedre og svekke deres kontakt med klientene i perioden. Det er tydelig at forutsetningene setter store begrensninger for den fysiske kontaktens muligheter, samtidig som mulighetene for å anvende seg av andre kontaktarenaer åpnes.

Det teoretiske utgangspunktet anses å ha bidratt til en ytterligere forståelse og bevisstgjøring av sosialarbeiderens og klientens interaksjonsmønster. Gjennom å anvende Goffmans teori har interaksjonsspillet på den digitale arenaen kunnet analyseres, både fra klientens og sosialarbeiderens perspektiv. Ved å anvende seg av teorien kan en konstatere at det interaktive møtet preges av sin sammenheng og krever flere forberedelser. En kan også konstatere at den digitale kontaktplattformen begrenser samspill mellom deltakerne i interaksjonen.

6.2 Muligheter til å sikre og ivareta barnets beste

Det er å konstatere at sosialarbeidernes muligheter til å sikre og ivareta barnets beste i perioden påvirkes av de endrede forutsetningene Corona medfører. De stengte skolene og barnehagene har begrenset sosialarbeidernes mulighet til å kunne høre barnet uavhengig av foreldres nærvær. Samtidig har forutsetninger som økt sosial distanse medført at store deler av undersøkelsen og evaluering av familiesituasjoner skjer over telefon eller video. Dette begrenser sosialarbeidernes mulighet til å kunne gjøre en helhetlig vurdering av situasjonen, basert på samspill mellom foreldre, og foreldre og barn. Å ikke kunne oppnå en helhetlig

vurdering kan preges ytterligere av å ikke kunne drøfte saker i felleskap. Forutsetningen om smittevern preger sosialarbeiderne i arbeidet da flere av klientene har avlyst og utsatt møter på grunn av frykt for smitte. En begrensende mulighet til å følge opp barneperspektivet på samme måte som tidligere, mangel på en helhetlig og subjektiv vurdering samt lengre prosesser, anses utgjøre momenter der ivaretagelsen av barnets beste kan svekkes. Sett bort fra de begrensende mulighetene, innehar barneverntjenesten i hovedtrekk samme muligheter til å kunne sikre og ivareta barnets beste i perioden som tidligere. Det er svært tydelig at de ansatte i barnevernet har barnets beste og barnets behov som grunnlag i de avgjørelsene som blir tatt, og gjør det de kan på tross av endrede forutsetninger.

Det anses at Michael Lipsky sin teori om græsrotsbyråkrater har bidratt til en ytterligere forståelse om sosialarbeidernes handlingsmuligheter i den gitte konteksten som Corona skaper. Det er å konstatere at Coronas forutsetninger har endret sosialarbeidernes diskresjon, og skapt begrensede handlingsmuligheter. Dette har gjort at sosialarbeideren i større grad har vært nødt til å tenke nytt og alternativt, for å kunne sikre barnets beste med organisasjonens retningslinjer og lovverk som utgangspunkt. Det anses at det teoretiske utgangspunktet har bidratt til forståelse over de endrede forutsetningenes påvirkning på sosialarbeiderens muligheter til å kunne ivareta og sikre barnets beste.

6.3 Veien videre

Barneverntjenesten har under de endrede forutsetningene vært nødt til å justere arbeidet og endre kontaktform i møte med klientene. Det vil være interessant å følge med i utviklingen av krisen og dens påvirkning på barneverntjenesten. Det hadde vært interessant å gjennomføre en studie i etterkant av krisen for å identifisere eventuelle forandringer, samt undersøke om periodens forutsetninger har skapt nye muligheter i arbeidet. Eksempelvis kontakten med klienter. Gjennomføres denne i større grad over telefon og video enn før Corona? Hvordan har relasjonene med klienter på lang sikt blitt preget av den endrede kontaktplattformen? Jeg ser frem til å lese kommende forskning på området.

Det hadde også vært særlig interessant å kunne studere likheter og forskjeller mellom Norge og Sverige i relasjon til barnevernets arbeid ved mistanke om vold i hjemmet, da landene har håndtert krisen på ulike måter. Utviklingen av krisen er usikker, hvilket gjør problemområdet aktuelt i en uviss tid fremover. Samtidig er jeg sikker på at en kan lære seg noe av å se arbeidets utforming, i ulike sammenhenger. Gjennom å se arbeidet i ulike sammenhenger åpnes muligheten for å finne nye løsninger til fremtidens arbeidsutførelse.

7. Kilder

- Amundsen, Ingeborg (2020) Slik håndterer Norge og Sverige Corona ulikt
[<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/mRjrv0/slik-haandterer-norge-og-sverige-corona-ulikt>. Hentet: 14.05.20.
- Barnekonvensjon (1989). FNs konvensjon om barnets rettigheter av 1989
[<https://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/>. Hentet: 04.04.20.
- Barnevernloven. *Lov 1992, nr. 100 om særlige tiltak.*
- Barnevernloven. *Lov 1992 nr. 100 om lovens formål og virkningsområde.*
- Berg, Rigmor & Heidi Nøkleby (2020) *Elektronisk oppfølging av barn og unge i barnevernstjenestene: en hurtigoversikt*. Oslo: Folkehelseinstituttet.
- Bufdir (2020a) Digital bekymringsmelding klar til bruk
[https://bufdir.no/aktuelt/bekymret_for_et_barn/. Hentet: 13.05.20.
- Bufdir (2020b) Politiet: Slik jobber barnevernet med vold og overgrep mot barn
[https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/123/etatenes_roller_og_ansvar/politiet_slik_jobber_barnevernet_med_vold_og_seksuelle_overgrep_mot_barn/. Hentet: 10.04.20.
- Bufdir (2015) Barnevernets arbeid
[https://bufdir.no/Barnevern/Om_barnevernet/Om_barnevernet/. Hentet: 10.04.20.
- Bufdir (2017) Saksbehandlingsrundskrivet
[<https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/saksbehandlingsrundskrivet/>. Hentet 10.04.20.
- Brottveit, Gudrun (2013). Barnets beste - en fortolkende tilnærming til begrepets betydning i en barnevernfaglig kontekst. *Fontene forskning*, 1 (13), s. 18-31.
- Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2 uppl. Malmö: Liber.
- Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3 uppl. Stockholm: Liber.
- Cederborg, Ann-Christin & Elin Hultman (2014). Språkbruk i barnavårdsutredninger I:
Cederborg, Ann Christin (red.) *Barnperspektiv i sosialtjänstens arbete*. Malmö: Gleerup utbildning AB.
- Cederborg, Ann Christin (2014). Utsatta barn och ungdomar. I: Cederborg, Ann Christin (red.) *Barnperspektiv i sosialtjänstens arbete*. Malmö: Gleerup utbildning AB.
- Dahle, Rannveig (2008) Prosjektets bakgrunn, problemstillinger og begreper. I: Dahle, Rannveig & Nicole Hennum (red.) *Barnevernstjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep*. Rapport nr 5/80 for NOVA: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.

- Digitaliseringsdirektoratet (2019) Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet: Prosjekt Digi Barnevern [<https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/digitalisering-og-samordning/digitaliseringsradet/laer-av-andre/barne-ungdoms-og-familiedirektoratet-prosjekt-digi-barnevern>]. Hentet: 17.05.20.
- Elster, Kristian (2020) Har innført kodeord som kvinner kan bruke for å varsle om vold [<https://www.nrk.no/urix/kraftig-okning-i-vold-i-naere-relasjoner-over-store-deler-av-verden-under-koronapandemien-1.14967968>]. Hentet: 10.04.20.
- Folkehelseinstituttet (2020) Fakta om viruset og sjukdommen [<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta-og-kunnskap-om-covid-19/fakta-om-koronavirus-coronavirus-2019-ncov/>]. Hentet: 25.04.20.
- Goffman, Erving (2014). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. 6 uppl. Stockholm: Studentlitteratur
- Helsedirektoratet (2020a) Råd generelt, i karantene eller isolasjon [<https://helsenorge.no/koronavirus/karantene-og-isolasjon>]. Hentet: 15.04.20.
- Helsedirektoratet (2020b) Hold avstand på minst én meter, og ikke vær flere enn fem personer i gruppe [<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/smittevern-for-pasienter/avstand-mellom-personer-og-samling-i-grupper>]. Hentet: 13.04.20.
- Hjellen, Bjørnar & Silje-Lisette Tennøy (2020) Korona-krise i barnevernet: frykter for de mest sårbare [https://www.nrk.no/norge/barnevernet-frykter-barn-ikke-far-hjelp-under-koronaen_-_kan-bli-en-alvorlig-situasjon-1.15005731]. Hentet: 06.05.20.
- Kommunal og moderniseringsdirektoratet (2019) *Én digital offentlig sektor*. Oslo: Kommunal og moderniseringsdirektoratet.
- Leung, Terry Tse Fong, Ching Man Lam & Hung Wong (2007) Repositioning risk in social work education: reflections arising from the treat of SARS to social work students in Hong Kong during their field practicum. *Social work education*, 26(4), s.389-398.
- Lind, Rolf (2014). *Vidga vetandet: en introduktion till samhällsvetenskaplig forskning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Lindholm, Johanna (2014) FN:s konvention om barns rättigheter. I: Cederborg, Ann Christin (red.) *Barnperspektiv i socialtjänstens arbete*. Malmö: Gleerup utbildning AB.
- Linsk, Nathan (2011) Thirty years into the HIV epidemic: Social work perspectives and prospects. *Journal of HIV/AIDS & social services*, 10(3), 218-229.
- Lipsky, Michael (2010). *Street-level bureaucracy: dilemmas of the individual in public services*. 30th anniversary expanded ed. New York: Russell Sage Foundation.

- Lægred, Sissel & Torgeir Skorgen (2006) Innledning: Kampen om forståelsen – et essay om hermeneutikkens brennende spørsmål og anti-hermeneutikkens problem. I: Lægred, Sissel & Torgeir Skogen (red.) *Hermeneutikk – en innføring*. Oslo: Spartacus forlag.
- Matsumoto, Kinzo, Graziano Pinna, Giuli Puia, Alessandro Guidotti, & Erminio Costa (2005). Social isolation stress induces aggression in mice: a model to study the pharmacology of neurosteroidogenesis. *The international journal on the biology of stress*, 8(2), s. 85-93.
- Modrek, Sepideh, David Stuckler, Martin McKee, Mark R. Cullen, & Sanjay Basu (2013). A Review of Health Consequences of Recessions Internationally and a Synthesis of the US Response during the Great Recession. *Public Health Reviews*, 35(1), s.1-33.
- Moyo, Otrude & Valdim Moldovan (2008) Lessons for social workers: Hurricane Kararina as a social disaster. *International Consortium for Social Development*, 30(1), s.1-12.
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (2020) *Psykososiale konsekvenser av Koronapandemien for barn, unge og voksne*. Oslo: Nkvts. .
- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Hva er vold i nære relasjoner? [<https://voldsveileder.nkvts.no/hva-er-vold-naere-relasjoner/>]. Hentet: 05.05.20.
- Politi loven. Lov 4. Juni 1995 nr. 53 om utførelsen av polititjenesten.
- Regjeringen (2020a) *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien*. Oslo: Regjeringen.
- Regjeringen (2020b) Liste over kritiske samfunnsfunksjoner [<https://www.regjeringen.no/no/tema/samfunnssikkerhet-og-beredskap/innsikt/liste-over-kritiske-samfunnsfunksjoner/id2695609/?expand=factbox2695614>]. Hentet: 15.05.20.
- Ruud, Solveig & Fredrik Hager-Thoresen (2020) Nye nav tall: antall permitterte, ledige og sykemeldte i været [<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/BR11mg/nye-nav-tall-antall-permitterte-ledige-og-sykmeldte-i-vaeret>]. Hentet: 17.04.20.
- Røed-Johansen, Daniel & Hans Torgersen (2020) Regjeringen setter inn ”de sterkeste tiltakene vi har hatt i fredstid” [<https://www.aftenposten.no/norge/i/mR4pRL/regjeringen-setter-inn-de-sterkeste-tiltakene-vi-har-hatt-i-fredstid>]. Hentet: 10.04.20.
- Røren, Ingunn, Adriane Lunde & Børge Bredenbekk (2020) Alle snakker om de utsatte barna. Dette meldte de selv fra om da Norge var stengt [<https://www.aftenposten.no/a-magasinet/i/50Kvre/alle-snakker-om-de-utsatte-barna-dette-meldte-de-selv-fra-om-da-norge-var-stengt?>]. Hentet: 16.05.20.
- SFS 2013:460. *Lag om etikprøving av forskning som avser människor*.
- Skogstrøm, Lene, Marthe Øvergård & Odd Inge Aas (2020) Frykter konsekvensene av at

helsetjenester for barn er stengt- man kan ikke drive utredning av barn på telefon eller video [<https://www.aftenposten.no/norge/i/GGLqV9/frykter-konsekvensene-av-at-helsetjenester-for-barn-er-stengt-ned-man-kan-ikke-drive-utredning-av-barn-paa-telefon-eller-video>]. Hentet: 10.04.20.

Sprang, Ginny & Miriam Silman (2013) Posttraumatic stress disorder in parents and youth after health-related disasters. *Society for disaster medicine and public health preparedness*, 7(1), s. 105–110.

Stier, Jonas (2012). *Vanmodernitet och identitet: att förstå sig själv i det samtida samhället*. 1 uppl. Lund: Studentlitteratur.

Svensson, Lupita & Stefan Larsson (2018) *Digitalisering av kommunal socialtjänst: en empirisk studie av en organisation och profession i förändring*. FoU Helsingborg.

Svensson, Kerstin, Eva Johnsson & Leili Laanemets (2008). *Handlingsutrymme: utmaningar i socialt arbete*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur.

Tjora, Axel (2020) Sosial distanse [https://snl.no/sosial_distanse]. Hentet: 06.04.20.

Winerdal, Ulrika (2014). Samhällets dubbla ansvar för barn och unga som utövar dödligt våld I: Cederborg, Ann Christin (red.) *Barnperspektiv i socialtjänstens arbete*. Malmö: Gleerup utbildning AB.

Vedlegg 1

Intervjuguide

Formålet med oppgaven er å undersøke hvordan barnevernet arbeider med familier ved mistanke om vold i hjemmet under Korona.

Bakgrunn:

- Hvilken yrkesutdannelse har du?
- Hvor mange år har du arbeidet innen yrket?
- Hvor lenge har du arbeidet i barnevernet?
- Hva går din arbeidsrolle ut på?

Virksomheten under Korona:

- Opplever dere en endring i antall bekymringsmeldinger under Koronatiden? Hva tror *du* er årsakene til endringen?
- Flere medier har fremhevet stor uro for at flere barn vil oppleve vold i hjemmet under Korona perioden; hvor reell ser *du* denne uroen?
- Følger dere opp familier der vold har forekommet tidligere? Hvordan gjennomføres oppfølgingen?

Arbeidsmåte under Korona :

- Hva er vanligvis prosedyren i saker der barn opplever vold i hjemmet?
- Har prosedyren blitt endret noe etter Korona?
- Hvilke muligheter og begrensninger ser du i endringene?
- Hvordan opplever du at *din* arbeidshverdag preges av Korona?

Kontakten med klienter:

- Hvordan påvirker virustiltakene kontakten med klienter?
- Oppstår det situasjoner der dere er nødt til å ha fysisk kontakt med klientene? Hvilke forhåndsregler tar dere i disse situasjonene?
- Anvender dere andre verktøy for å substituere den fysiske kontakten? Hvilke?
- Påvirker endringen din relasjon med klientene? I så fall, på hvilken måte?
- Opplever du at endringen påvirker den hjelpen og støtten som klientene får? På hvilken måte?

- Hvordan opplever du dine muligheter til å hjelpe barn som opplever vold i hjemmet under denne perioden?

Avslutning:

- Er det noe annet av relevans du ønsker å tillegge?

Vedlegg 2

Informasjonsblankett

I dette skrevet gis informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Hanna Bergman Hole er ansvarlig for prosjektet i samråd med Helene Hansen, veileder ved Lunds Universitet. Omfanget på oppgaven vil være omkring 30 sider og utgjøre 15 studiepoeng. Forskningsprosjektet vil utgjøre en bacheloroppgave våren 2020.

Formålet med prosjektet vil være å undersøke hvordan barnevernet arbeider med familier ved mistanke om vold i hjemmet under Corona. De opplysningene som skal samles inn er dine personlige beskrivelser og oppfatninger omhandlende dine muligheter til å hjelpe voldsutsatte barn under Corona perioden. Det vil bli stilt spørsmål om arbeidsmåte, hjelpemuligheter og hjelpemetoder under denne perioden. Du har fått spørsmål om å delta da du fyller kriteriene for utvalg av intervjupersoner, hvilket er ansatte i barnevernstjenesten og aktuelle krisetelefoner som har kontakt med voldsutsatte barn. Kontaktinformasjon er funnet på nett. Den valgte metoden for studien er intervjuer. Intervjuet vil bli gjennomført på telefon eller zoom og vil vare i omkring 30 minutter. Det vil bli tatt lydopptak og notater fra intervjuet. Det vil også finnes mulighet for å gjennomføre intervjuet skriftlig via mail.

Du vil være anonym, det vil kun bli oppgitt at du arbeider i en av virksomhetene som er kontaktet. Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du velger å trekke deg. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Veileder og Lunds universitet vil ha tilgang til materialet, men vil ikke få personlig informasjon om deg som deltaker.

Kontaktinformasjon veileder: helene.hansen@soch.lu.se

+46(0)733666908

Samtykkeerklæring

Under gir du ditt samtykke til å delta i studien hvor formålet er å undersøke hvordan barnevernet arbeider med barn som opplever vold i hjemmet under Corona krisen.

Jeg samtykker til:

- At jeg har tatt del av informasjonen om studien, dess formål og omfatning
- At jeg deltar frivillig og når som helst har mulighet til å avbryte deltakelsen uten relevant grunn
- At den informasjon jeg deler kun brukes til denne studien og at informasjonen vil håndteres konfidensielt
- At de opplysningene jeg oppgir kommer til å aidentifiseres, slik at ingen kan identifisere meg i oppgaven

..... Sted/dato/årNavn

..... Sted/dato/årSignatur